

**ГОДИШЊИ ИЗВЕШТАЈ О РАДУ
РАЗВОЈНЕ АГЕНЦИЈЕ СРБИЈЕ
ЗА 2022. ГОДИНУ**

Београд, фебруар 2023. године

Садржај

Редни број	Назив	Страна
1.	Уводне одредбе	3
2.	Извештај о раду Сектора за стратешка улагања	4
3.	Извештај о раду Сектора за организоване индустријске зоне	8
4.	Извештај о раду Сектора за подршку МСП	8
5.	Извештај о раду Сектора за међународну сарадњу	22
6.	Извештај о раду Сектора за регионални развој и регионалну сарадњу	39
7.	Извештај о раду Сектора за планирање и анализу	46
8.	Извештај о раду Сектора за правну подршку	53
9.	Извештај о раду Сектора за заједничке послове	57

Уводне одредбе

Развојна агенција Србије (даље: Агенција) основана је Законом о улагањима („Сл. гласник РС”, бр. 89/2015 и 95/2018) ради обављања развојних, стручних и оперативних послова подстицања и реализације директних улагања, промоције и повећања извоза, развоја и унапређења конкурентности привредних субјеката, угледа и развоја Републике Србије у области привреде и регионалног развоја.

На оснивање и рад Агенције примењује се Закон о јавним агенцијама („Сл. гласник РС”, бр. 18/2005, 81/2005-испр. и 47/2018).

Законом о улагањима прописано је да Агенција обавља следеће послове:

- 1) сарађује са државним органима и организацијама и носиоцима јавних овлашћења, органима територијалне аутономије и локалне самоуправе, ради обезбеђивања услова за примену овог закона и других прописа којима се уређују питања од значаја за унапређење привредног развоја и улагања;
- 2) прати примену овог закона и предлаже одговарајуће мере;
- 3) учествује у припреми програма и пројеката привредног и регионалног развоја;
- 4) врши анализе и обезбеђује податке и информације за потребе унапређења политике привредног и регионалног развоја;
- 5) врши акредитацију и координацију регионалних развојних агенција;
- 6) обавља стручне и административно-оперативне послове у вези са пројектима привлачења директних инвестиција и улагања и прати њихову реализацију у складу са законом и прописима;
- 7) спроводи програме и пројекте са циљем унапређења извозних активности привредних субјеката;
- 8) спроводи програме и пројекте са циљем унапређења положаја, активности и конкурентности малих и средњих привредних субјеката и предузетника;
- 9) предлаже, координира и спроводи активности стратешког маркетинга привредних потенцијала и угледа Републике Србије;
- 10) пружа стручну и саветодавну подршку привредним друштвима и предузетницима;
- 11) извршава и координира спровођење програма и пројеката привредног и регионалног развоја за подстицање директних инвестиција;
- 12) обезбеђује услове за приступ и реализацију пројеката који се финансирају из међународне развојне помоћи;
- 13) прати и анализира услове улагања и привредне услове на појединачним тржиштима и у појединачним секторима и даје предлоге за њихово унапређење;
- 14) остварује сарадњу у области улагања и прикупља информације о стању улагања у другим државама;
- 15) предлаже доделу подстицаја;
- 16) обавља и друге послове, у складу са законом и Статутом Агенције.

Послове из тачке 5) Агенција обавља као поверене послове.

Послови из делокруга Агенције обављају се у оквиру 8 организационих делова (сектора), и то:

- Сектор за стратешка улагања;
- Сектор за подршку МСП;
- Сектор за међународну сарадњу;

- Сектор за регионални развој и регионалну сарадњу;
- Сектор за планирање и анализу;
- Сектор за заједничке послове;
- Сектор за организоване индустријске зоне;
- Сектор за правну подршку.

I Извештај о раду Сектора за стратешка улагања

Сагласно одредби члана 15. став 1. тачка 3) Закона о улагањима („Сл. гласник РС“, бр. 89/2015 и 95/2018) (у даљем тексту: Закон о улагањима), Агенција је одређена као један од субјеката подршке улагањима.

У току 2022. године Сектор за стратешка улагања је био ангажован на следећим активностима: сарадња са државним органима и организацијама и носиоцима јавних овлашћења, органима територијалне аутономије и локалне самоуправе ради обезбеђивања услова за примену Закона о улагањима и других прописа којима се уређују питања од значаја за унапређење привредног развоја и улагања; праћење примене Закона о улагањима и предлагање одговарајућих мера; обављање стручних и административно-оперативних послова у вези са пројектима привлачења директних инвестиција и улагања и праћење њихове реализације у складу са Законом о улагањима и другим позитивно правним прописима; давање стручне и саветодавне подршке привредним друштвима и предузетницима; предлагање доделе подстицаја, као и други послови дефинисани одредбом члана 36. став 1. Закона о улагањима и другим релевантним прописима.

У 2022. години Сектор је био подједнако ангажован у раду на новим, односно потенцијалним инвестиционим пројектима као и на пројектима чија је реализација отпочела током 2021. године, а тренутно обавља рад на 96 потенцијалних инвестиционих пројеката који би требало да доведу до око 12,414 милијарди евра инвестиција и око 30.000 нових радних места.

Највећи број пројеката био је из области аутомобилске индустрије, чиме је настављена пракса из претходних година. Поред тога, тенденција повећане реализације постоји у сектору прехранбене индустрије, електронске индустрије, металургије и обраде метала и текстилне индустрије а велики део активности одвијао се и у областима производње грађевинских материјала, амбалаже, области бањског туризма, хемијске индустрије, сектора машина и опреме, фармацеутске индустрије и др.

Када је у питању земља порекла потенцијалне инвестиције, односно имајући у виду да потенцијалне инвестиције воде порекло из различитих земаља, важно је да постоји могућност комуникације на различитим језицима са свим улагачима. Анализа упита на којима се радило током 2022. године показује највећу заступљеност пројеката из Србије, а затим следе инвеститори из Немачке, Кине, Италије, Велике Британије и Јужне Кореје.

У погледу начина имплементације, интересовање улагача се углавном односи на „greenfield“ и „brownfield“ пројекте.

Рад на Програму подршке за привлачење страних инвестиција у циљаним секторима у 2020. години

Програм подршке за привлачење страних инвестиција у циљаним секторима је креиран 2020. године са циљем одржања постојећег тренда привлачења страних директних улагања, уз истовремено подстицање домаћих инвестиција кроз успостављање сарадње домаћих добављача и мултинационалних компанија. Програм је настао као одговор на глобалне изазове настале услед пандемије вируса COVID 19, а који су условили појаву рецесије у многим земљама, потребу мултинационалних компанија (МНК) да смање своје трошкове и преиспитају сопствене развојне стратегије.

Као и претходне, и током 2022. године за изабране потенцијалне улагаче је састављен предлог сарадње и представљене су могућности које Република Србија пружа као инвестициона дестинација. Такође, идентификоване су домаће компаније које испуњавају критеријуме за улазак у ланце вредности МНК, а чије ће пословање и перформансе бити представљене у оквиру Базе добављача. У складу са реализованим активностима, у табели је приказана реализација средстава по овом програму:

Назив програма	Средства дефинисана финансијским планом за 2022. год.	Реализоване исплате до 31.12.2022. год.	Резервисана средства за 2023. год.
Програм подршке за привлачење страних инвестиција у циљаним секторима	40.000.000,00 дин.	1.145.865,31 дин.	38.854.134,69 дин.

Рад Сектора одвија се и кроз следеће активности:

- Рад на упитима улагача

У поступку привлачења улагања и представљања инвестиционих могућности један од начина на који запослени у Сектору остварују контакт са улагачима јесте путем упита. Упити се могу разликовати по својој садржини, али и према индустрији на коју се односе. У табели је дат приказ упита на којима је Сектор радио у току 2022. године.

Сектор	Број	Процент
Аутомобилска индустрија	30	27.30%
Храна и пиће, пољопривреда	14	12.70%
Електротехника и електроника	13	11.80%
Металургија и обрада метала	10	9.10%
Текстил и одећа	6	5.50%
Грађевински материјали	4	3.60%
Амбалажа	4	3.60%
Туризам	4	3.60%
Хемијска индустрија	3	2.70%
Машине и опрема	3	2.70%
Фармацеутска индустрија	3	2.70%
Пластика и гума	3	2.70%
Дрво и намештај	3	2.70%

Управљање животном средином и рециклажа	2	1.80%
Неметални материјал	2	1.80%
Малопродаја	2	1.80%
Заједничке услуге	2	1.80%
Пословне услуге	1	0.90%
Индустрија коже	1	0.90%
Укупно	110	

Табела 1 – Анализа упита у 2022. години према индустријама

Вредност улагања у оквиру упита добијених у 2022. години била је преко 13,59 милијарди евра (13.591.100.000 евра) и њихова реализација би довела до отварања 40.826 радних места.

Поред ових, из 2021. године пренето је укупно 92 активних упита улагача, чија је вредност улагања била преко 6,3 милијарди евра (6.351.000.000 евра) и број радних места 30.522. С тим у вези Сектор је у току 2022. године радно укупно на 202 активна упита, потенцијалне вредности улагања преко 19,942 милијарди евра и потенцијала за отварање 71.348 нова радна места.

Приликом досадашњег рада један број питања се издвојио као стандардни сет питања који је заједнички свим улагачима. Врста података који су били тражени у оквиру упита улагача могла би се класификовати на питања везана за:

- Опште податке о Србији;
- Генералне економске показатеље;
- Информације о присутним (страним) улагачима у Србији;
- Информације о конкретним индустријским секторима у Србији;
- Информације о царинској политици, могућностима слободне трговине и условима;
- Податке о пореском окружењу и политици;
- Податке о цени и доступности радне снаге, као и одредбе Закона о раду;
- Генералне информације о инфраструктури, транспорту и логистици у Србији;
- Информације о регулативи везаној за земљиште и изградњу;
- Информације о регистрацији и облицима привредних друштава, власништву над земљиштем и својинскоправним режимима;
- Информације о подстицајима за улагање;
- Податке о расположивим „brownfield“ и „greenfield“ локацијама;
- Информације о стању у различитим привредним секторима у Србији и могућим добављачима сировина и производа, као и многе друге специфичне информације.

Поред наведених, сваки улагач је имао посебан сет питања која су везана за његову област деловања, као и питања која могу бити од значаја управо за привлачење конкретне инвестиције у Републику Србију.

-Провера бонитета потенцијалног улагача је активност која је уведена у 2017. години, чији је циљ утврђивање инвестиционе способности потенцијалног улагача, како би се избегло улагање ресурса у рад са улагачима који не поседују финансијску способност за извршење представљеног инвестиционог пројекта.

- Избор локација У току 2022. године забележен је попован раст директних посета инвестиционих локација од стране страних улагача, који је био значајно умањен током периода пандемије вируса Covid-19.

- Припрема за имплементацију пројекта Током 2022. године саветници су пружали подршку улагачима око решавања питања која су настајала током имплементације, учествовали у организацији састанака и вршили истраживања у погледу оних елемената који су специфични за конкретни пројекат. Битно је напоменути да је број оваквих асистенција константно растао, пре свега због све веће комплексности инвестиционих пројеката, као и озбиљности улагача који су тежили да све евентуалне недоумице разреше пре него што отпочну фазу имплементације пројекта. У том смислу, подршка саветника у Агенцији се показала као изузетно значајна. Такође, у поређењу са 2021. годином, рад на припремама за имплементацију пројекта био је далеко интензивнији, будући да су улагачи имали доста времена да детаљно и активно раде на припреми својих пројеката.

- Иницијална фаза имплементације

- Фаза градње

- Финализиција пројекта

- „Пост-инвестиционе активности“

Процент реализације инвестиционих упита представља однос између укупног броја инвестиционих пројеката и инвестиционих упита или потенцијалних инвестиционих пројеката. У тренутку израде овог извештаја постоји 96 потенцијалних пројеката који се налазе у фази истраживања Републике Србије као инвестиционе локације или у фази разматрања могућих начина реализације пројекта.

Известан број улагача у току испитивања могућности улагања наилазио је на одређена питања због којих је било потребно да застане са одлучивањем о реализацији инвестиције. Овакав застој је најчешће узрокован потребом добијања претходне сагласности од стране крајњег власника или акционара тог друштва, али се неретко дешава да одређене промене на светском тржишту доведу и до промена пословних циљева те компаније. У таквим ситуацијама, улагачи по правилу застају са доношењем коначне одлуке о реализацији инвестиционог пројекта до коначног решења настале ситуације. Такви пројекти се називају пројектима „on-hold“ (на чекању).

Учешће у раду комисија

Инвестициони саветници су учествовали и у раду више комисија које су основане ради имплементације разноврсних активности. Инвестициони саветници учествовали су у раду комисија, као на пример Комисије за давање предлога Влади за претходну сагласност за отуђење грађевинског земљишта у јавној својини по цени мањој од тржишне цене, или без накнаде.

Рад на бази инвестиционих локација

База инвестиционих локација је једно од главних оруђа за рад на упитима улагача. Како би се нашла локација која одговара инвестиционом упиту, потребно је имати што више могућих локација у понуди. Агенција је по завршетку 2022. године имала 1.279 различитих

локација у својој бази, што је увећање у односу на претходну годину за 73 нових локација. Саветник за вођење базе локација је био у обавези да непрекидно ажурира подаке који су садржани у овој бази. У циљу ажурирања наведене базе, саветник задужен за вођење базе локација је организовао 13 посета различитим локацијама на територији целе земље, а све за потребе добијања потпуних и свеобухватних информација о различитим локацијама.

Припремање информационог пакета

У 2022. години у оквиру Сектора активно се радило и на припреми и редовном ажурирању информационог пакета. Информациони пакети садрже како макроекономске информације о Републици Србији, информације о спољнотрговинској размени и улагањима, општим подстицајима и условима за пословање у земљи, тако и информације о конкретној индустрији, подстицајима и предлозима за сарадњу прилагођене потребама и захтевима конкретних потенцијалних пословних партнера.

II Извештај о раду Сектора за организоване индустријске зоне

Организоване индустријске зоне представљају једну од основних полуга за стратешка улагања односно реализацију пројеката директних инвестиција кроз креирање просторно детерминисаног и инфраструктурно и супраструктурно опремљеног подручја намењеног за концентрацију и развој индустрије.

Сектор за организоване индустријске зоне формиран је Правилником о организацији и систематизацији послова у октобру 2021. године, а до тада су се послови из надлежности овог сектора обављали у оквиру Сектора за стратешка улагања. Сектор за организоване индустријске је током 2022. године функционисао у синергији и као саветодавна полуга усклађена са активностима Сектора за стратешка улагања, а које су детаљно описане у оквиру овог извештаја у делу наведеног сектора.

III Извештај о раду Сектора за подршку МСП

Програм из 2017. године чија се реализација наставила у 2022. години

1. ПРОГРАМ ПОДРШКЕ ПОЧЕТНИЦИМА ЗА ЗАПОЧИЊАЊЕ ПОСЛА - START UP У 2017. ГОДИНИ

Програм подршке почетницима за започињање посла – Start up је реализовала Агенција у сарадњи са акредитованим регионалним развојним агенцијама, а са циљем унапређења ефикасности и институционалне подршке пословању и развоју ММСП и предузетника. Током претходне две године је вршена контрола испуњења уговорних обавеза и Одељење за контролу уговорних обавеза је утврдило да 38 корисника није испунило уговорне обавезе. Уговори су раскинути са корисницима слањем обавештења о раскиду уговора. 18 корисника је извршило повраћај средстава ка Агенцији након покретања поступка принудне наплате, тј. активирања менице или у року који им је остављен, у износу основног дуга од 10.699.000,00 динара. Корисници су платили и обрачунату камату у износу од 193.608,68 динара, те укупно враћена средства од стране корисника износе од 10.892.608,68. Код преосталих 20 корисника са којима су раскинути уговори, наплаћено је након покретања поступка принудне наплате, тј.

активирања менице или у року који им је остављен, укупно од 466.089,97 динара. Преостали укупни ненаплаћени дуг (основица без камате) износи 11.737.401,03 динара.

Током 2022. године је припремљено 20 предмета који су прослеђени Јавном правобранилаштву на заступање права Агенције пред судом. У три случаја суд је донео пресуду у корист Агенције. Са 50 корисника су током претходне две године сачињени анекси уговора и извршено је праћење испуњења уговорних обавеза.

Програм из 2019. године чија се реализација наставила у 2022. години

1. ПРОГРАМ ПОДРШКЕ ДИГИТАЛНОЈ ТРАНСФОРМАЦИЈИ ММСП

Програм подршке дигиталној трансформацији ММСП је креиран 2019. године са циљем да се створи јасна инфраструктура за подршку ММСП у процесу дигиталне трансформације.

Укупан буџет Програма се током година мењао, у складу са одобреним и рефундираним средствима корисницима, као и у складу са годишњим финансијским плановима. Расположива средства су се одобравала појединачно корисницима као суфинансирање у висини до 50% износа оправданих трошкова без ПДВ. Максималан износ одобрених средстава је износио 600.000,00 динара.

Прихватљиве пројектне активности су подразумевале: имплементацију решења предвиђеног Стратегијом дигиталне трансформације (унапређења/увођења нових: пословних процеса, пословних модела, производа и услуга) и услуге сертификованог консултанта (израда Стратегије дигиталне трансформације, подршка при изради апликативног формулара и верификација имплементираних решења).

Јавни позив је био објављен 02.08.2019. године и трајао је до 20.12.2021. године.

Преглед реализације Програма до 31.12.2022. године	
Број укупно пристиглих пријава ММСП	118
Број одбијених пријава ММСП	8
Број одобрених пријава ММСП	110
Износ одобрених бесповратних средстава	63.123.473,06 динара
Број корисника који су одустали од учешћа у Програму или нису реализовали уговорене активности.	11
Укупан број корисника којима су рефундирана средства	99
Укупан износ рефундираних средстава	56.143.220,32 динара

Све програмске активности у вези спровођења овог програма су завршене.

Програми из 2020. године чија се реализација наставила у 2022. години

1. ПРОГРАМ ПОДРШКЕ МСП ЗА УЛАЗАК У ЛАНЦЕ ДОБАВЉАЧА У 2020. ГОДИНИ

Укупан буџет Програма се током година мењао, у складу са одобреним и рефундираним средствима корисницима, као и у складу са годишњим финансијским плановима, њиховим изменама и допунама.

Први јавни позив у 2020. години

Вишегодишњи Програм подршке привредним друштвима за улазак у ланце добављача мултинационалних компанија има за циљ подршку привредним друштвима у производним делатностима да кроз унапређење својих пословних перформанси испуне услове да постану добављачи мултинационалних компанија.

Производни сектори који су предмет подршке Програма су: аутомобилска индустрија - уређаји и компоненте за аутомобилску индустрију (пластика, гума, машине / опрема); сектор машина и опреме за друге намене; сектор обраде метала; сектор гуме и пластике; сектор производње кућних апарата и делова кућних апарата; сектор електричних и електронских система и елемената електричних и електронских система.

Програмом се суфинансирају следеће групе активности:

- улагање у материјалну имовину корисника Програма: куповина производне опреме (до 3 године старости); унапређење производних хала, у складу са технолошким захтевима циљаних индустријских сектора; куповина и инсталација опреме за аутоматизацију/дигитализацију/оптимизацију постојећих производних процеса, као и напредних система/опреме за међуфазну контролу квалитета и квалитета готових производа;
- консултантска подршка за: оптимизацију производних процеса у складу са очекиваним стандардима управљања производним процесима у циљним секторима, посебно оптимизација постојећих производних линија, успостављање серијске производње и примена контроле квалитета; увођење или унапређење корпоративног управљања; Сертификацију система квалитета према захтевима стандарда специфичних индустријских грана.

Јавни позив у оквиру овог програма је био објављен 02. марта 2020. године и трајао је до 1. јуна 2020. године.

Преглед реализације Програма до 31.12.2022. године	
Број пристиглих пријава	29
Број закључених уговора	11
Износ одобрених бесповратних средстава	166.019.877,95 динара
Укупан износ рефундираних средстава	128.576.063,49 динара
Износ рефундираних средстава у 2022. години	100.701.741,28 динара

По овом програму преостало је да се изврши рефундација одобрених бесповратних средстава за још 2 корисника, у укупном износу од 37.442.692,35 динара.

Други јавни позив у 2020. години

Други јавни позив у оквиру Програма подршке привредним друштвима за улазак у ланце добављача мултинационалних компанија је објављен 11. децембра 2020. године и трајао је до 9. фебруара 2021. године.

Програмом се суфинансирају следеће групе активности:

- улагање у материјалну имовину: куповина и инсталација индустријских робота/опреме за аутоматизацију/дигитализацију/оптимизацију постојећих производних процеса, као и напредних система/опреме за међуфазну контролу квалитета и квалитета готових производа (до 3 године старости); куповина и инсталација аутономних робота са способношћу учења и кобота (до 3 године старости); унапређење производних хала, које не подразумева грађевинске радове, већ усклађивање са специфичним технолошким захтевима индустријских сектора;
- консултантска подршка за: оптимизацију производних процеса који су кључни за испуњење захтева МНК, а у складу са очекиваним стандардима управљања производним процесима у циљним секторима, посебно оптимизација постојећих производних линија, успостављање серијске производње и примена контроле квалитета; увођење или унапређење корпоративног управљања; сертификацију система квалитета према захтевима стандарда који су специфични за индустријске гране у којима послује подносилац захтева или МНК (ИАТФ16949/ИРИС/ЦЕ-3А/ ЦЕН и други појединачни специфични стандард у групи ЦЕН стандарда).

Преглед реализације Програма до 31.12.2022. године	
Број пристиглих пријава	15
Број закључених уговора	9
Износ одобрених бесповратних средстава према уговору	110.515.428,83 динара
Укупан износ рефундираних средстава	71.677.021,35 динара
Износ рефундираних средстава у 2022. години	42.855.479,29 динара

По овом програму преостало је да се изврши рефундација одобрених бесповратних средстава за још 3 корисника, у укупном износу од 33.657.832,72 динара.

2. ПРОГРАМ ПОДРШКЕ ЗА ПРОМОЦИЈУ ИЗВОЗА ММСП У 2020. ГОДИНИ

Програм подршке привредним друштвима за промоцију извоза је креиран 2020. године са циљем унапређења извозних потенцијала домаћих привредних друштава како би се постигло унапређење њихове конкурентности и увећање пласмана домаћих производа на страним тржиштима.

Подржани су сектори индустрије намештаја и прехранбена индустрија, а првобитно опредељен буџет се током година мењао, у складу са одобреним и рефундираним средствима корисницима, као и у складу са годишњим финансијским плановима, те њиховим изменама и допунама. Средства се додељују као државна помоћ мале вредности (de minimis) и максимални износ одобрених средстава могао је бити 10.000.000,00 динара по кориснику.

Програмом се финансирају мере интервенције усмерене ка циљаним тржиштима корисника и то: консултанска подршка за активности извозног маркетинга, излагање на међународним сајмовима и пословним сусретима, улазак на циљано тржиште и унапређење позиције на истом, консултанска подршка за унапређење извозних способности и унапређење производних способности.

Јавни позив је објављен 25. децембра 2020. године и трајао је до 23. фебруара 2021. године.

Преглед реализације Програма до 31.12.2022. године	
Број пристиглих пријава	15
Број закључених уговора	5
Износ одобрених бесповратних средстава према	14.573.858,50 динара
Износ рефундираних средстава	8.587.903,50 динара

По овом програму преостало је да се изврши рефундација одобрених бесповратних средстава за још 2 корисника, у укупном износу од 5.985.955,00 динара.

Напомена: износ одобрених бесповратних средстава и рефундираних није коначан из разлога што је одобравање мере интервенције/набавка опреме, условљено реализацијом условљене мере. Коначан износ одобрених средстава се утврђује закључењем анекса уговора са корисником Програма.

Програми из 2021. године чија се реализација наставила у 2022. години

1. ПРОГРАМ ПОДРШКЕ ПРИВРЕДНИМ ДРУШТВИМА ЗА УЛАЗАК У ЛАНЦЕ ДОБАВЉАЧА МУЛТИНАЦИОНАЛНИХ КОМПАНИЈА У 2021. ГОДИНИ

Укупан буџет за реализацију овог програма у 2022. години износио је 329.404.400,00 динара.

Јавни позив за Програм подршке привредним друштвима за улазак у ланце добављача мултинационалних компанија расписан је 27.08.2021. године и трајао је до 29.11.2021. године.

Програмом се суфинансирају следеће групе активности:

- улагање у материјалну имовину: куповина и инсталација индустријских робота/опреме за аутоматизацију и унапређење постојећих производних процеса/израда и имплементација софтверских решења у циљу оптимизације постојећих производних процеса/куповина опреме за међуфазну контролу квалитета и квалитета готових производа/куповина неопходног специфичног алата или прибора/куповина и инсталација аутономних робота са способношћу учења и кобота/адаптација постојећих производних хала у циљу усклађивања са специфичним технолошким захтевима индустријских сектора;
- консултантска подршка за: оптимизацију производних процеса који су кључни за испуњење захтева МНК, увођење корпоративног управљања; сертификацију система квалитета према захтевима стандарда који су специфични за индустријске гране у којима послује подносилац захтева или МНК (ИАТФ16949/ИРИС/ЦЕ-3А/ ЦЕН и други појединачни специфични стандард у групи ЦЕН стандарда).
- подршка за успостављање сарадње са МНК: трошкови теренског увида у пословне перформансе, трошкови годишњег улиставања на интерактивне платформе, трошкови плаћања премије осиграња од опште одговорности за штету, односно осигурање од одговорности из делатности за штету причињену трећим лицима и/или осигурања од одговорности за производе и/или осигурања од повлачења робе.

Преглед реализације Програма до 31.12.2022. године	
Број пристиглих пријава	17
Број закључених уговора	14
Износ одобрених бесповратних средстава према уговору	140.066.037,61 динар
Износ рефундираних средстава	11.283.997,69 динара

По овом програму преостало је да се изврши рефундација одобрених бесповратних средстава за још 13 корисника у укупном износу од 128.782.039.02 динара.

2. ПРОГРАМ ПОДРШКЕ ЗА ПРОМОЦИЈУ ИЗВОЗА ММСП У 2021. ГОДИНИ

Програм подршке привредним друштвима за промоцију извоза је креиран 2020. године са циљем унапређења извозних потенцијала домаћих привредних друштава како би се постигло унапређење њихове конкурентности и увећање пласмана домаћих производа на страним тржиштима.

Укупан буџет за реализацију овог програма у 2022. години износио је 240.000.000,00 динара. Средства се додељују као државна помоћ мале вредности (de minimis) и максимални износ одобрених средстава могао је бити 10.000.000,00 динара по кориснику.

Јавни позив за овај програм објављен је 17.12.2021. године и трајао је 90 дана, односно до 17.03.2022. године.

Програмом се финансирају мере интервенције усмерене ка циљаним тржиштима корисника и то: консултантска подршка за припрему стратегије изласка на циљано тржиште, консултантска подршка за активности извозног маркетинга, излагање на међународним сајмовима и пословним сусретима, улазак на циљано тржиште и унапређење позиције на истом, консултантска подршка за унапређење извозних способности и унапређење производних способности.

Преглед реализације Програма до 31.12.2022. године	
Број пристиглих пријава	47
Број корисника који су прошли дијагностику	31
Број закључених уговора у 2022	20
Износ одобрених бесповратних средстава према уговору	102.642.971,06 динара
Износ рефундираних средстава	0,00

По овом програму, активности које се односе на уговарање и рефундацију бесповратних средстава преносе се и на 2023. годину.

3. **IPA 2019 – DIRECT GRANT TO THE DEVELOPMENT AGENCY OF SERBIA – SCALED UP AND TECHNOLOGICALLY IMPROVED PRODUCTION CAPACITY SOLUTIONS AMONG MICRO AND SMALL ENTERPRISES AND ENTREPRENEURS (ДИРЕКТНА ДОДЕЛА БЕСПОВРАТНИХ СРЕДСТАВА РАЗВОЈНОЈ АГЕНЦИЈИ СРБИЈЕ – ПОВЕЋАНА И ТЕХНОЛОШКИ УНАПРЕЂЕНА РЕШЕЊА ЗА ПРОИЗВОДНЕ КАПАЦИТЕТЕ МЕЂУ МИКРО И МАЛИМ ПРЕДУЗЕЋИМА И ПРЕДУЗЕТНИЦИМА)**

Активности и резултати током 2022. године:

Између Тела за уговарање, Европске уније, коју заступа Делегација Европске уније у Републици Србији са једне стране и Агенције и Министарства привреде са друге стране, закључен је уговор: „Директна додела бесповратних средстава Развојној агенцији Србије – Повећана и технолошки унапређена решења за производне капацитете међу микро и малим предузећима и предузетницима“, број 2021/423-512 (у даљем тексту: Уговор о Гранту).

Уговор је потписан 1. јуна 2021. док је имплементација Уговором о Гранту предвиђених активности почела од 1. јула 2021.

Уговор о Гранту је вишегодишњи уговор и примењиваће се до средине 2025. године.

Права и обавезе из Уговора о Гранту произилазе из Закона о потврђивању Оквирног споразума између Републике Србије и Европске комисије о правилима за спровођење финансијске помоћи Европске уније Републици Србији у оквиру инструмента за пред приступну помоћ (ИПА II), као и Финансијског споразума закљученог између Европске комисије, у име Европске уније, са једне стране и Републике Србије, коју заступа Влада Републике Србије, са друге стране. Овим финансијским споразумом обезбеђена су финансијска средства за спровођење Годишњег Акционог ИПА програма за Републику Србију за 2019. годину – Анекс I и IPA 2019/042-259 & 042-261/5/EU подршка конкурентности, истраживању и развоју и иновацијама (IPA 2019/042-259 & 042-261/5/EU Support to Competitiveness, Research & Development and Innovation) (у даљем тексту: Годишњи Акциони ИПА програм). Овим Годишњим Акционим ИПА програмом донетим од стране Европске уније, дефинисане су активности и износи који су одређени у оквиру ИПА II инструмента за пред приступну помоћ за 2019. годину.

Укупна вредност Уговора о Гранту износи 27.000.000,00 евра, средства за његову реализацију су делом обезбеђена из донације Европске уније у износу од 11.000.000,00 евра, од чега 1 милион евра за техничку помоћ Агенцији и Министарству привреде за потребе подизања интерних капацитета и 10.000.000,00 евра за суфинансирање националног Програма подршке привредним друштвима за набавку опреме.

Износ од 16.000.000,00 евра у динарској противвредности обезбеђен је из буџета Републике Србије и у целости је одређен за финансирање Програма подршке привредним друштвима за набавку опреме.

Реализација Уговора о Гранту предвиђа реализацију 3 компоненте, свака са својим дефинисаним активностима: Компоненту 0 – Управљање пројектом, Компоненту 1 која предвиђа спровођење Програма подршке привредним друштвима за набавку опреме и Компоненту 2 која предвиђа активности имплементације техничке подршке Агенцији и Министарству Привреде.

Компонента 0 и Компонента 2 – Предвиђа активности управљања пројектом као и активности подизања интерних капацитета Агенције и Министарства привреде.

У циљу подизања интерних капацитета Агенције и Министарства привреде у току 2022. године склопљени су уговори са екстерним пружаоцима услуга као и са добављачем за набавку опреме (набавке спроведене применом ПРАГ процедура) и то:

- Уговор са добављачем за набавку неопходне рачунарске и комуникационе опреме;
- Уговор са екстерним извршиоцем за евалуацију Програма подршке привредним друштвима за набавку опреме;
- Уговор са екстерним извршиоцем за правну и процедуралну оптимизацију Програма подршке привредним друштвима за набавку опреме;
- Уговором са екстерним пружаоцем маркетиншких услуга;
- Екстерни финансијски администратор;
- Набавка услуге превођења програмске документације.

Додатно су у 2022. години покренути поступци у складу са ПРАГ процедуром, везано за набавку екстерног пружаоца услуге одржавања и унапређења оперативне апликације за вођење Програма подршке привредним друштвима за набавку Опреме – ОСА и евалуације изведених акција видљивости.

Компонента 1 Уговора о Гранту у потпуности се односи на спровођење Програма подршке привредним друштвима за набавку опреме у 2022. години, који Агенција спроводи у сарадњи са Министарством привреде у складу са националним законским оквирима и наведена је у оквиру дела „Програми поверени Агенцији од стране Министарства привреде у 2022. години“ под бројем 3.

ПРОГРАМИ ПОВЕРЕНИ АГЕНЦИЈИ ОД СТРАНЕ МИНИСТАРСТВА ПРИВРЕДЕ У 2021. ГОДИНИ КОЈИ СЕ НАСТАВЉАЈУ У 2022. ГОДИНИ

1. ПРОГРАМ ПОДРШКЕ МАЛИМ И СРЕДЊИМ ПРЕДУЗЕЋИМА ЗА НАБАВКУ ОПРЕМЕ У 2021. ГОДИНИ

Уредбом о утврђивању Програма подршке малим и средњим предузећима за набавку опреме у 2021. години је било опредељено 1.550.000.000,00 динара за реализацију Програма. Уредбом о измени Уредбе о утврђивању Програма подршке малим и средњим предузећима за набавку опреме у 2021. години буџет Програма је увећан за 500.000.000,00 динара, користила су се и неутрошена средства из 2020. године, која су пренета Агенцији и која су износила 13.286.789,46 динара. Укупан буџет је износио 2.063.286.789,46 динара.

Агенција је закључила 703 уговора са корисницима и пренета су средства у укупном износу од 1.925.721.980,91 динар.

Програм је спроводило Министарство привреде у сарадњи са Агенцијом, пословним банкама и лизинг компанијама са циљем пружања подршке инвестицијама и подстицајима бржем привредном развоју.

На основу закљученог тројног уговора између Министарства привреде, Агенције и банака - лизинг кућа, наведена је обавеза вршења прве теренске контроле од стране банака/лизинг кућа и накнадне теренске контроле од стране Агенције у случају уочене неправилности или превремене отплате кредита. Обавезу теренске контроле Агенција је пренела на АРРА.

Банке и лизинг куће су током 2022. године вршиле теренске контроле код корисника Програма и уносиле Извештаје са пратећом документацијом у информациони систем Министарства привреде. Агенција је проследила банкама/лизинг компанијама путем мејла инструкције о вршењу прве теренске контроле са пратећом документацијом.

Агенција се обраћала банкама/лизинг компанијама путем мејла и константно подсећала на обавезу вршења теренске контроле, а све у циљу поштовања уговорних обавеза. На основу њиховог уноса у информациони систем, Агенција је систематизовала сву унету документацију и припремила Извештај о првој теренској контроли код корисника Програма. Извештај се ради информисања доставља Министарству привреде.

2. ПРОГРАМ СТАНДАРДИЗОВАНОГ СЕТА УСЛУГА ЗА МИКРО, МАЛА И СРЕДЊА ПРЕДУЗЕЋА И ПРЕДУЗЕТНИКЕ У 2021. ГОДИНИ КОЈИ СЕ РЕАЛИЗУЈЕ ПРЕКО АКРЕДИТОВАНИХ РЕГИОНАЛНИХ РАЗВОЈНИХ АГЕНЦИЈА

Стандардизовани сет услуга који се спроводио преко 17 АРРА чинило је четири групе стандардизованих услуга: обуке, саветодавне услуге, менторинг и пакет услуга за младе и жене предузетнице.

Током 2022. године валидирани су месечни извештаји које су АРРА доставиле (новембар, децембар, 2021. године), извршена плаћања према АРРА и састављен је финални извештај о спровођењу Програма који је верификовало Министарство привреде.

Пренета средства из буџета РС.....	38.500.000,00 динара
Неутрошена средства по Програму из 2020. године.....	10.399.606,05 динара
I Укупно за Програм у 2021. години.....	48.899.606,05 динара
Обуке.....	11.900.000,00 динара
Саветодавне услуге.....	2.674.000,00 динара
Менторинг.....	4.920.000,00 динара
Пакет услуга за младе и жене предузетнице.....	18.180.851,38 динара
Трошкови платног промета*.....	75.931,69 динара
II Укупни трошкови за Програм у 2021. години.....	37.750.783,07 динара
Укупно неутрошена средства по Програму за 2021. годину.....	11.148.822,98 динара

*У трошкове платног промета су укључени и трошкови платног промета у износу од 153,00 динара који се односе на Програм за 2020. годину, а који су настали након подношења Годишњег извештаја о спровођењу Програма стандардизованог сета услуга за микро, мала и средња предузећа и предузетнике у 2020. години који се реализује преко акредитованих регионалних развојних агенција.

ПРОГРАМИ КОЈИ СЕ СПРОВОДЕ ОД 2022. ГОДИНЕ

1. ПРОГРАМ ПОДРШКЕ ПРИВРЕДНИМ ДРУШТВИМА ЗА УЛАЗАК У ЛАНЦЕ ДОБАВЉАЧА МУЛТИНАЦИОНАЛНИХ КОМПАНИЈА У 2022. ГОДИНИ

Укупан буџет за реализацију овог програма у 2022. години износио је 200.000.000,00 динара. Јавни позив је објављен 25. новембра 2022. године са трајањем од 60 дана.

За учешће у Програму могла су се пријавити привредна друштва регистрована у Србији која испуњавају или могу испунити услове за укључење у ланац добављача МНК, као и она привредна друштва која се већ налазе на листи добављача мултинационалних компанија и активни су добављачи.

Обезбеђена су бесповратна средства за следеће групе активности: за куповину и инсталацију производне и процесне опреме високих перформанси, куповину опреме за улазну контролу сировина, међуфазну контролу квалитета производње у току и квалитета готових производа, набавку неопходног специфичног новог алата или прибора и адаптацију производних хала. Такође, средства могу бити опредељена за израду и имплементацију софтверских решења у циљу оптимизације постојећих производних процеса, сертификацију система према захтевима специфичних индустријских стандарда, консултантску подршку за оптимизацију производних процеса, увођење и унапређење корпоративног управљања, за укључивање тј. увођење правила, процедуре и извештавања у вези са ЕСГ факторима, припрема која претходи спровођењу теренског увида у пословне перформансе од стране МНК или увођење система квалитета према захтевима стандарда, припрема плана пословног развоја и консултантску подршку за усклађивање са захтевима зелене индустрије. Овим програмом омогућена је рефундација бесповратних средстава и за трошкове теренског увида у пословне перформансе, трошкове годишњег улиставања на референтне интерактивне платформе, трошкове самосталног излагања на међународном сајму добављача као и трошкове плаћања премије осигурања од опште одговорности за штету, осигурање од одговорности из делатности за штету причињену трећим лицима и/или осигурања од одговорности за производе и/или осигурања од повлачења робе, припрема плана пословног развоја и консултантску подршку за усклађивање са захтевима зелене индустрије.

Спровођење свих програмских активности ће бити настављено и у 2023. години.

2. ПРОГРАМ ПОДРШКЕ ПРИВРЕДНИМ ДРУШТВИМА ЗА ПРОМОЦИЈУ ИЗВОЗА У 2022. ГОДИНИ

Програм подршке привредним друштвима за промоцију извоза је креиран 2020. године са циљем унапређења извозних потенцијала домаћих привредних друштава како би се постигло унапређење њихове конкурентности и увећање пласмана домаћих производа на страним тржиштима.

Укупан буџет за реализацију овог програма у 2022. години износио је 150.000.000,00 динара. Средства се додељују као државна помоћ мале вредности (*de minimis*) и максимални износ одобренних средстава могао је бити 10.000.000,00 динара по кориснику.

Јавни позив за овај програм објављен је 21.12.2022. године са трајањем од 90 дана.

Програмом се финансирају мере интервенције усмерене ка циљаним тржиштима корисника и то: консултантска подршка за припрему стратегије изласка на циљано тржиште, консултанска подршка за активности извозног маркетинга, излагање на међународним сајмовима и пословним сусретима, улазак на циљано тржиште и унапређење позиције на истом, консултантска подршка за унапређење извозних способности и унапређење производних способности.

Спровођење свих програмских активности у оквиру овог програма ће бити настављено и у 2023. години.

3. ПРОГРАМ ПОДРШКЕ РАЗВОЈУ КОНКУРЕНТНОСТИ У 2022. ГОДИНИ

Агенција је у сарадњи са Министарством привреде развила Програм финансијске подршке - Програм подршке развоју конкурентности у 2022. години.

Општи циљ Програма је унапређење конкурентности, безбедности и квалитета производа и услуга на тржишту, олакшавање приступа тржиштима и повећање конкурентности, преваходно малих и средњих предузећа, а тиме и привреде у целини.

Укупан буџет Програма износи 100.000.000,00 динара. Јавни позив је отворен од 30. децембра 2022. године и траје до утрошка средстава, а најкасније до 31. децембра 2023. године.

Програм ће допринети повећању нивоа коришћења стандарда у производњи и организацији пословања, сертификацији производа, система менаџмента и повећању коришћења других услуга у области квалитета инфраструктуре.

Прихватљиве пројектне активности у оквиру овог програма су:

- спровођење поступка оцењивања усаглашености (испитивања, контролисања, сертификације и др.) производа са захтевима српских и иностраних (преваходно европских) техничких прописа и/или остваривање услова за означавање прописаним знацима (ЦЕ, ЗА, еко-знак, ОЕКО-ТЕКС стандард 100 и др.) укључујући и процену безбедности козметичких производа и израду досијеа о козметичком производу са извештајем о безбедности козметичких производа;
- спровођење поступка добровољног оцењивања усаглашености са српским стандардима, укључујући и могућност набавке других српских стандарда - код Института за стандардизацију Србије у штампаном или електронском облику;
- уређење пословања у складу са захтевима међународно признатих стандарда система менаџмента (припрема/имплементација стандарда са првом сертификацијом или ресертификација неког од система, или интегрисаних система менаџмента - из области квалитета, заштите животне средине, безбедности хране и др., укључујући и могућност набавке и других српских) стандарда - код ИСС у штампаном или електронском облику из области система менаџмента.

Спровођење свих програмских активности по овом програму ће бити настављено и током 2023. године.

ПРОГРАМИ ПОВЕРЕНИ АГЕНЦИЈИ ОД СТРАНЕ МИНИСТАРСТВА ПРИВРЕДЕ У 2022. ГОДИНИ

1. ПРОГРАМ СТАНДАРДИЗОВАНОГ СЕТА УСЛУГА ЗА МИКРО, МАЛА И СРЕДЊА ПРЕДУЗЕЋА И ПРЕДУЗЕТНИКЕ У 2022. ГОДИНИ КОЈИ СЕ РЕАЛИЗУЈЕ ПРЕКО АКРЕДИТОВАНИХ РЕГИОНАЛНИХ РАЗВОЈНИХ АГЕНЦИЈА

Програм стандардизованог сета услуга за микро, мала и средња предузећа и предузетнике у 2022. години који се реализује преко акредитованих регионалних развојних агенција дефинисан је Уредбом о утврђивању Програма стандардизованог сета услуга за микро, мала и средња предузећа и предузетнике у 2022. години који се реализује преко акредитованих регионалних развојних агенција и Уредбом о изменама и допунама Уредбе о утврђивању Програма стандардизованог сета услуга за микро, мала и средња предузећа и предузетнике у 2022. години који се реализује преко акредитованих регионалних развојних агенција.

Укупан износ средстава намењен за спровођење Програма је износио 53.148.822,98 динара.

Стандардизовани сет услуга који се спроводи преко АРРА, а који је у надлежности Агенције, представља четири групе стандардизованих услуга, и то: обуке, саветодавне услуге, менторинг и пакет услуга за младе и жене предузетнице. У спровођењу Програма је учествовало 17 АРРА.

У оквиру Сектора за подршку МСП се реализују обуке и саветодавне услуге, док Сектор за међународну сарадњу реализује услугу менторинга и пакет услуга за младе и жене предузетнице

У 2022. години вршена је провера месечних извештаја које су АРРА подносиле и по основу којих су АРРА-ма преношена предвиђена средства, а по добијању сагласности од Министарства привреде.

Закључно са 31.12.2022. године АРРА-ма су исплаћена средства по услугама у следећем износу:

Врста услуге	Исплаћена средства (закључно са 31.12.2022. године)
Обуке	7.350.000,00 динара
Саветодавне услуге	1.660.000,00 динара

У 2023. години ће бити састављен годишњи извештај о реализацији Програма и биће исплаћени преостали износи за услуге које су АРРА пружале закључно са 31.12.2022. године.

2. ПРОГРАМ ФИНАНСИЈСКЕ ПОДРШКЕ - КОРИШЋЕЊЕМ СТАНДАРДА ДО КОНКУРЕНТНИЈИХ ПРОИЗВОДА

Овај програм унет је у Годишњи програм рада Развојне агенције Србије за 2022. годину на основу Уредбе о утврђивању Програма финансијске подршке – Коришћењем стандарда до конкурентнијих производа („Сл. гласник РС”, бр. 12/2022 – у даљем тексту: Уредба) и предвиђено је било да за његово спровођење буде задужено Министарство привреде у сарадњи са Агенцијом. Уредбом је такође било предвиђено и да буџет за његову реализацију у износу од 50.000.000,00 динара Министарство привреде пренесе Агенцији на наменски рачун, међутим до преноса средстава није дошло током 2022. године. Будући да је Уредбом био предвиђен рок за подношење пријава на овај програм до 01.12.2022. године и да Агенцији нису обезбеђена средства за финансирање истог, Програм се неће преносити у 2023. годину.

3. ПРОГРАМ ПОДРШКЕ МАЛИМ ПРЕДУЗЕЋИМА ЗА НАБАВКУ ОПРЕМЕ У 2022. ГОДИНИ (Компонента 1 програма под редним бројем 3. IPA 2019 – DIRECT GRANT TO THE DEVELOPMENT AGENCY OF SERBIA – SCALED UP AND TECHNOLOGICALLY IMPROVED PRODUCTION CAPACITY SOLUTIONS AMONG MICRO AND SMALL ENTERPRISES AND ENTREPRENEURS (ДИРЕКТНА ДОДЕЛА БЕСПОВРАТНИХ СРЕДСТАВА РАЗВОЈНОЈ АГЕНЦИЈИ СРБИЈЕ – ПОВЕЋАНА И ТЕХНОЛОШКИ УНАПРЕЂЕНА РЕШЕЊА ЗА ПРОИЗВОДНЕ КАПАЦИТЕТЕ МЕЂУ МИКРО И МАЛИМ ПРЕДУЗЕЋИМА И ПРЕДУЗЕТНИЦИМА)

Програм подршке малим предузећима за набавку опреме у 2022. години дефинисан је Уредбом о утврђивању Програма подршке малим предузећима за набавку опреме у 2022. години („Сл. гласник РС”, број 33/2022 од 11.03.2022. године и 144/2022 од 30.12.2022. године).

Средства за реализацију овог програма су обезбеђена из буџета ЕУ (ИПА фонд 2019) у износу од 10 милиона евра (1.176.346.000,00 динара-применом средњег курса НБС на дан уплате од стране ДЕУ – 117,6346 евра/динара) и Буџета Републике Србије у износу од 1.900.000.000,00 динара.

Програм спроводи Министарство привреде у сарадњи са Агенцијом и одабраним пословним банкама и лизинг компанијама.

Корисници услуга и циљна група: микро и мала правна лица, предузетници и задруге.

Средства опредељена Програмом намењена су за суфинансирање набавке:

1. нове опреме директно укључене у процес производње разменљивих добара, и то:

1.1 производне опреме и/или машина;

1.2 транспортно-манипулативних средстава укључених у процес производње и унутрашњег транспорта;

1.3 делова, специјализованих алата за машине;

1.4 машина и опреме за унапређење енергетске ефикасности и еколошких аспеката производње;

2. нове опреме за извођење грађевинских радова, и то:

2.1 грађевинске механизације за потребе обављања грађевинских радова.

Привредни субјекти који испуне услове Програма и којима банке/лизинг компаније укључене у реализацију Програма условно одобре кредит, односно финансирање, могу остварити право на суфинансирање до 25% нето вредности набавке производне опреме.

Привредни субјект је у обавези да обезбеди учешће у висини 5% нето вредности опреме коју набавља, док ће се преосталих 70% нето вредности опреме коју набавља обезбедити из кредита пословних банака или финансијског лизинга лизинг компанија укључених у спровођење овог програма.

Износ одобрене бесповратне помоћи у висини до 25% од нето вредности опреме која се набавља не може бити мањи од 500.000,00 динара, нити већи од 5.000.000,00 динара.

Нето вредност је набавна цена опреме исказана у профактури/предрачуну/предуговору/понуди, која не укључује ПДВ, трошкове транспорта, као ни било које друге трошкове који су у вези са набавком и пуштањем опреме у рад.

Опрема је искључена од плаћања ПДВ и царине.

Позив за банке и лизинг компаније, као стране које учествују у имплементацији Програма покренут је 25. марта 2022. године и одабране су банке и лизинг компаније које су испуњавале унапред дефинисане услове.

Позив за учествовање у Програму подршке привредним друштвима односно микро и малим предузећима и предузетницима (у даљем тексту Програм) покренут је 1. јуна 2022. године.

У току 2022. године закључено је и исплаћено укупно 1.391.200.407,04 динара за 563 корисника што представља 45,22% Уговором о Гранту опредељених средстава за спровођење Програма. Јавни позив за учеснике у Програму је затворен у складу са Уредбом, 31.12.2022. године и преостало је да се у првом кварталу 2023. године обраде пријаве за још додатних 148 учесника. У складу са одобрењем Делегације европске уније, неутрошена средства (како из националног доприноса тако и из доприноса Европске Уније) по Програму подршке привредним друштвима за набавку опреме у 2022. години биће коришћена у наредном позиву Програма у 2023. години

Преглед реализације Програма до 31.12.2022. године	
1. Средства за реализацију Програма из 2022 године и неутрошена средства из 2021 године – Свега средства обезбеђена из Буџета Републике Србије	1.900.000.000,00 динара
2. Средства обезбеђена из буџета ЕУ (ИПА фонд 2019) /10.000.000,00 евра, применом средњег курса НБС на дан уплате од стране ДЕУ - 117,6346 евра/динара*	1.176.346.000,00 динара
3. = 1+2 Свега буџет за реализацију Програма 2022	3.076.346.000,00 динара
4. Износ уговорених и исплаћених средстава по уговорима закључно са 31.12.2022. године	1.391.434.672,70 динара
5. Повраћај од Leasing компаније на име курсних разлика за више исплаћена средства по уговорима	234.265,66 динара
6=4-5 Износ финално исплаћених средстава након повраћаја	1.391.200.407,04 динара
7. Трошкови платног промета у 2021. години	2.815.408,45 динара
8. = 6+7 Укупан износ исплаћених средстава са трошковима платног промета	1.394.015.815,49 динара
9. = 3 – 8 Неутрошена средства на дан 31.12.2022	1.682.330.184,51 динар
	Од чега:
10. Средства обезбеђена из из Буџета Републике Србије	1.041.140.723,08 динара
11. Средства обезбеђена из буџета ЕУ (ИПА фонд 2019) /5.450.687,65 евра применом средњег курса НБС на дан уплате од стране ДЕУ - 117,6346 евра/динара у складу са Уговором о Гранту	641.189.461,43 динара

*Напомена: У оквиру предње приказане табеле, на позицији број 2. Средства обезбеђена из буџета ЕУ (ИПА фонд 2019) - износ од 1.176.346.000,00 динара (добијен применом средњег курса НБС на дан уплате од стране ДЕУ - 117,6346 ЕУР/РСД на 10.000.000,00 евра) одступа од динарске противвредности девизних средстава исказаних у оквиру Годишњег програма рада за 2022. годину и Финансијског плана за 2022. годину. Наиме, у време израде Годишњег програма рада за 2022. годину, као и Финансијског плана за 2022. годину није још била уплаћена друга транша пред-финансирања дефинисана Уговором о Гранту, те је за потребе обрачуна динарске противвредности средстава из буџета ЕУ (ИПА фонд 2019 – 10 милиона ЕУР) тада примењен прогнозирани курс.

IV Извештај о раду Сектора за међународну сарадњу

Сектор за међународну сарадњу је и у 2022. години наставио да активно успоставља и координише сарадњу са дипломатским представништвима, развојним организацијама и привредним коморама других земаља (односно њиховим представништвима у Србији), а пре свега оних земаља које су идентификоване као кључне за даљи привредни развој Републике Србије. Сарадња се првенствено односила на прикупљање информација од значаја за унапређење промоције улагања у Републику Србију, као и проналажење адекватне подршке за укључивање домаћих привредних друштава у добављачке ланце великих мултинационалних компанија.

Организација наступа домаћих привредника на међународним сајмовима у оквиру Националног штанда Србије- Програм интернационализације привредних друштава и предузетника у 2022. години

Агенција је и у 2022. години наставила промоцију домаћих компанија и инвестиционих потенцијала Републике Србије на сајмовима у иностранству. Кроз Програм интернационализације привредних друштава и предузетника у 2022. години, Агенција је наставила да пружа подршку домаћим компанијама, са акцентом на мала и средња предузећа, кроз промоцију домаћих компанија, њихових извозних потенцијала као и инвестиционих потенцијала Србије на сајмовима у иностранству. Ова активност, коју је Агенција реализовала у сарадњи са Привредном комором Србије, показала се као изузетно значајна за домаће компаније које на оваквим манифестацијама имају прилику да успоставе директан контакт са купцима и нађу потенцијалне пословне партнере, као и да се информишу и едукују о новим трендовима и пословним праксама. Такође, сајмови пружају добру платформу за промоцију земље како у области понуде домаћих добављача тако и у пружању свих неопходних информација потенцијалним улагачима.

Агенција је у сарадњи са Привредном комором Србије, крајем 2021. године, припремила план сајмова за који је планирано да се реализују у 2022. години. Издвојени су они сајмови који су у претходном периоду дали значајније резултате на пољу промоције извозних могућности Србије, који се налазе у секторима у којима домаће компаније показују значајан извозни потенцијал, за које постоји највеће интересовање домаћих компанија, и за које се процењује да ће највише допринети повећању извоза у наредном периоду.

У 2022. години Агенција је у сарадњи са Привредном комором Србије организовала наступ домаћих компанија на 13 међународних сајмова. Услед пандемије изазване вирусом Covid 19, поједини сајмови су одржани у неким другим терминима од првобитно планираних. У наставку је списак реализованих сајмова у 2022. години:

Бр.	Назив сајма	Датум одржавања	Сектор/ индустрија	Број излагача	Број потписаних предугорова/ уговора на сајму*
1.	Prodexpo Москва, Руска Федерација	07-11.02.2022.	прехранбена	13	12

2.	Gulfood Дубаи, УАЕ	13-17.02.2022.	прехранбена	15	1
3.	Fruit Logistica, Берлин, Немачка	05-07.04.2022.	прехранбена	13	1
4.	Међународни сајам привреде Мостар, БиХ	05-09.04.2022.	општи сајам	18	10
5.	ProWein Дизелдорф, Немачка	15-17.05.2022.	сајам вина и алкохолних пића	14	4
6.	Hannover Messe Хановер, Немачка	30.05-02.06. 2022.	метална (сајам индустријске технологије)	10	1
7.	PLMA Амстердам, Холандија	31.05.-01.06. 2022.	сајам робних марки - PL	28	5
8.	Biofach, Нириберг, Немачка	26-29.07.2022.	прехранбена	9	5
9.	Fruit Attraction Мадрид, Шпанија	04-06.10 2022.	прехранбена (свеже воће и поврће)	11	1
10.	SIAL Париз, Француска	15-19.10.2022.	прехранбена	29	9
11.	U.S Private Label Trade Show (PLMA Chicago) Чикаго, САД	13-15.11.2022.	сајам робних марки - PL	18	1
12.	China International Import Expo Шангај, НР Кина	05-10.11.2022.	прехранбена	17	1
13.	Међународни привредни сајам Тирана, Тирана, Албанија	01-04.12.2022.	више различитих индустрија	32	3
Уку пно	13 сајмова			227 излагача	49 предговора/ уговора*

*на основу података компанија које су се изјасниле током евалуације наступа на сајму

Током 2022. године Агенција је, у сарадњи са Привредном комором Србије, започела организацију појединих сајмова који су предвиђени да се организују у 2023. и 2024. години, како би се благовремено припремиле све активности у циљу што ефективнијег наступа домаћих компанија на међународним сајмовима.

**ПРОГРАМИ/ПРОЈЕКТИ ИЗ 2021. ГОДИНЕ ЧИЈА
ЈЕ РЕАЛИЗАЦИЈА ЗАВРШЕНА У 2022. ГОДИНИ**

**1.1.ПРОГРАМ ПРУЖАЊА СТАНДАРДИЗОВАНЕ УСЛУГЕ МЕНТОРИНГА У
ОКВИРУ ПРОГРАМА ССУ ЗА ММСПП 2021. МИНИСТАРСТВА ПРИВРЕДЕ**

На основу Уредбе о утврђивању Програма стандардизованог сета услуга за микро, мала и средња предузећа и предузетнике у 2021. години који се реализује преко акредитованих регионалних развојних агенција ("Сл. гласник РС", бр. 5/2021.) Сектор за међународну сарадњу радио је на спровођењу стандардизоване услуге менторинга.

Рок за реализацију свих активности за менторе је, у складу са програмом, био 31.12.2021. године.

Након спроведеног менторинга, ментори су у обавези да извештаје о менторингу унесу у Ментор мастер базу те да финалне извештаје, потписане од стране ментора, корисника услуге и директора АРРА доставе Сектору за међународну сарадњу. Након достављања извештаја и извршене провере достављене документације, уноса финалних извештаја у Ментор мастер базу, као и провере статуса корисника менторинга у АПР од стране чланова радне групе и комисије, Комисија – Одбор за евалуацију заседа и проверава налазе провере финалних извештаја како би одобрила израду одобрења за плаћање.

На сасанку који је одржан 01.03.2022. године, Комисија – Одбор за евалуацију је констатовала да је од 119 одобрених пријава, шеснаест акредитованих регионалних развојних агенција у предвиђеном року доставило укупно 118 коначних извештаја, те да је у току процеса менторинга услед ситуације у вези са Covid 19 и неповољне пословне климе дошло до брисања из регистра АПР 1 привредног субјекта.

Исплата АРРА за пружање ове услуге врши се након провере и верификације коначних извештаја од стране Комисије, а не касније од рокова наведених у Програму ССУ за ММСП 2021.

Следи табеларни преглед реализоване менторинг услуге и припадајући износ исплаћених средстава по реализованој услузи за сваку од акредитованих регионалних агенција:

Преглед броја одобрених и реализованих ментор сати, по АРРА-ма.

Р бр.	АРРА	Број корисника	Бр. сати предвиђе и одлуком	Број реализов. сати	Број сати предложених за финалсирање	Бруто износ за уплату
1.	Агенција за регионални развој Расинског округа д.о.о Крушевац	4	70	70	70	140.000,00
2.	Регионална агенција за економски развој Шумадије и Поморавља	3	100	114	100	200.000,00
3.	Регионална агенција за просторни и економски развој Рашког и Моравичког округа	2	55	55	55	110.000,00
4.	Регионална агенција за развој и европске интеграције Београд	9	175	175	175	350.000,00
5.	Регионална агенција за развој источне Србије „РАРИС“	4	85	85	85	170.000,00
6.	Регионална развојна агенција Браничево-Подунавље	4	80	80	80	160.000,00
7.	Регионална развојна агенција „Златибор“	15	285	285	285	570.000,00
8.	Регионална развојна агенција „ЈУГ“	2	70	45	45	90.000,00
9.	Регионална развојна агенција ПАНОНРЕГ	3	70	70	70	140.000,00

10.	Регионална развојна агенција Бачка	9	250	250	250	500.000,00
11.	Регионална развојна агенција Подриња, Подгорине и Раћевине	9	155	155	155	310.000,00
12.	Регионална развојна агенција Пчињског округа, Врање	8	190	190	190	380.000,00
13.	Регионална развојна агенција Сандака - СЕДА	9	160	160	160	320.000,00
14.	Регионална развојна агенција Срем	20	380	365	365	730.000,00
15.	Регионални центар за друштвено економски развој „БАНАТ“	9	165	165	165	330.000,00
16.	Центар за развој Јабланичког и Пчињског округа	8	210	210	210	420.000,00
	Укупно	118	2500	2474	2460	4.920.000,00 динара

1.2. ПАКЕТ УСЛУГА ЗА ЖЕНЕ И МЛАДЕ У ОКВИРУ ПРОГРАМА ССУ ЗА ММСПП 2021. МИНИСТАРСТВА ПРИВРЕДЕ

На основу Уредбе о утврђивању Програма стандардизованог сета услуга за микро, мала и средња предузећа и предузетнике у 2021. години који се реализује преко акредитованих регионалних развојних агенција ("Сл. гласник РС", бр. 5/2021) Сектор за међународну сарадњу радио је на креирању документације, упутства о реализацији, апликацији на Порталу Агенције у и на спровођењу пакета услуга за жене и младе. Рок за реализацију активности од стране АРРА био је 31.12.2021. године.

Исплата АРРА-ма за пружање ове услуге, врши се након провере и верификације коначних извештаја од стране Комисије, а не касније од рокова наведених у Програму ССУ за ММСПП 2021.

Након пруженог пакета услуга АРРА за сваког појединачног корисника доставља:

- финални извештај који се састоји од менторинг извештаја (који се након попуњавања у електронској верзији, а у оквиру електронске базе података Ментор Мастер, достављају Комисији и у штампаној форми потписаној и овереној од стране директора АРРА) и извештаја о реализованим саветодавним услугама и обукама.

- попуњен Образац за извештавање са одговарајућом документацијом на Порталу Агенције.

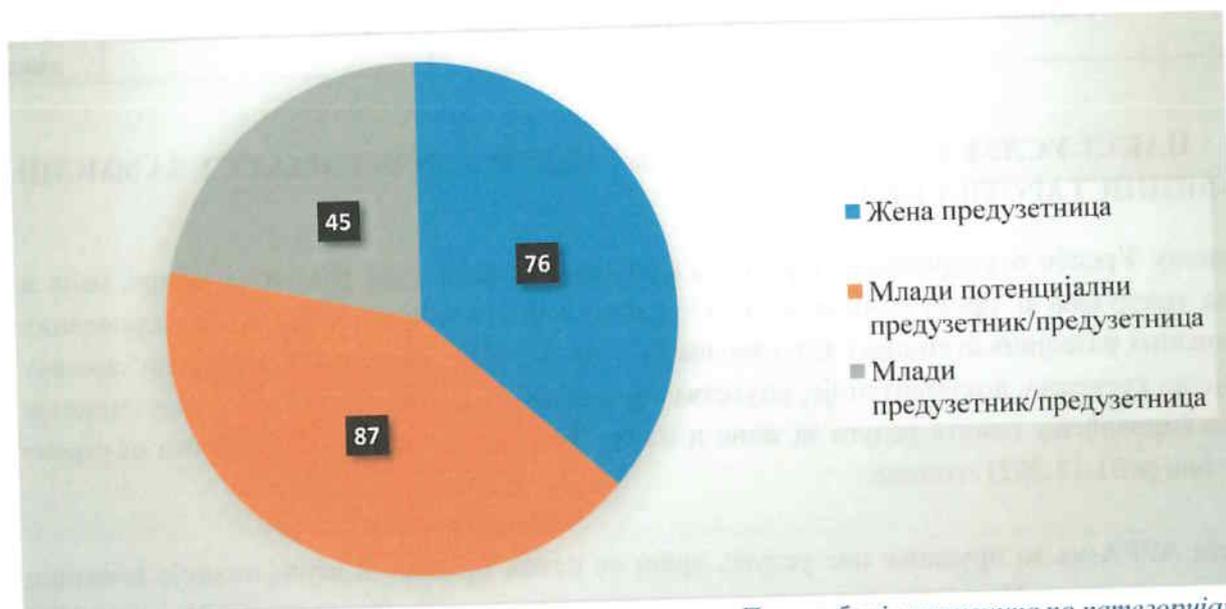
Након достављања извештаја и извршене провере достављене документације, на трећем састанку који је одржан 07.03.2022. године Комисија је констатовала да је од 230 одобрених пријава, седамнаест акредитованих регионалних развојних агенција у предвиђеном року доставило укупно 208 коначних извештаја, те да је у току процеса спровођења пакета услуга услед ситуације у вези са Covid 19 дошло до одустајања 22 корисника од којих је 18 из категорије „млади потенцијални предузетник“ и 4 из категорије „жене предузетнице“. Укупно за 22 одустала корисника било је опредељено: 2.219.999,14 динара.

За 208 корисника пакета услуга за које су достављени исправни финални извештаји успешно је реализовано 569 сати саветодавних услуга, 6.905 сати менторинга и у оквиру реализованих

обука 182 корисника је присуствовало 629 пута, те укупан бруто износ за исплату АРРА износи 18.180.851,38 динара.

Од укупно 208 корисника 45 спада у категорију „млади предузетник/предузетница“, 87 у категорију „млади потенцијални предузетник/предузетница“ (од којих је 34 жене у категорији „млади потенцијални предузетник/предузетница“ и 15 жена у категорији „млади предузетник/предузетница“) и 76 у категорији „жена предузетница“.

Следи графички приказ реализације пакета услуга за младе и жене предузетнице по Програму стандардизованог сета услуга за микро, мала и средња предузећа и предузетнике у 2021. години

Графикон 1 : Графички приказ корисника пакета услуга - Приказ броја корисника по категоријама.

Графикон 2 : Графички приказ корисника пакета услуга по категоријама где је приказано колики је број жена корисница пакета.

Следи табеларни преглед реализације пакета услуга и припадајући износ за исплату средстава за сваку од акредитованих регионалних агенција:

Ред. Бр.	АРРА	Број пријава	Број одобрених	Одобрени износ	Број реализованих	Реализовани износ
1	Агенција за регионални развој Расинског округа д.о.о. Крушевац	30	24	2,513,713.46	24	2,132,856.42
2	Регионална агенција за економски развој Шумадије и Поморавља д.о.о. Крагујевац	15	15	1,546,856.58	15	1,046,571.16
3	Регионална агенција за просторни и економски развој Рашког и Моравичког округа д.о.о. Краљево	11	9	849,999.80	9	721,999.82
4	Регионална агенција за развој и европске интеграције Београд д.о.о.	22	20	1,817,142.04	20	1,526,570.76
5	Регионална агенција за развој источне Србије "RARIS" д.о.о. Зајечар	10	9	980,285.24	10	404,857.12
6	Регионална развојна агенција "Браничево-Подунавље" д.о.о. Пожаревац	20	18	1,970,856.28	19	750,000.00
7	Регионална развојна агенција "Златибор" д.о.о. Ужиче	26	21	2,235,427.86	21	2,175,142.16
8	Регионална развојна агенција "ЈУГ" д.о.о. Ниш	20	14	1,492,570.74	14	1,154,571.06
9	Регионална развојна агенција PANONREG д.о.о. Суботица	8	8	851,142.44	8	567,714.20
10	Регионална развојна агенција Бачка д.о.о. Нови Сад	8	7	727,142.68	7	727,142.68
11	Регионална развојна агенција Јужни Банат д.о.о.	4	4	339,428.56	4	82,000.00
12	Регионална развојна агенција Подриња, Подгорине и Рађевине д.о.о.	11	11	1,050,285.46	11	874,285.46
13	Регионална развојна агенција Пчињског округа д.о.о. Врање	23	17	1,698,570.80	17	1,493,142.36

14	Регионална развојна агенција Санџака "SEDA" д.о.о. Нови Пазар	10	10	849,428.36	10	620,000.00
15	Регионална развојна агенција Срем д.о.о. Рума	21	20	2,190,284.54	20	1,901,713.16
16	Регионални центар за друштвено економски развој "БАНАТ" д.о.о. Зрењанин	13	8	795,714.00	8	643,428.32
17	Центар за развој Јабланичког и Пчињског округа д.о.о. Лесковац	17	15	1,463,142.38	15	1,358,856.70
Укупно		269	230	23,371,991.22	232	18,180,851.38

ПРОГРАМИ/ПРОЈЕКТИ КОЈИ СУ РЕАЛИЗОВАНИ У 2022. ГОДИНИ

1. ПРОЈЕКАТ РАС- ЈАПАНСКА АГЕНЦИЈА ЗА МЕЂУНАРОДНУ САРАДЊУ „ЈСА“ – ОСНАЖИВАЊЕ И ДАЉЕ УСПОСТАВЉАЊЕ УСЛУГЕ МЕНТОРИНГА ЗА МАЛА И СРЕДЊА ПРЕДУЗЕЋА У ЗЕМЉАМА ЗАПАДНОГ БАЛКАНА (Србија, Босна и Херцеговина, Црна Гора и Северна Македонија) 2022.-2025.

Пројекат је пети у низу у оквиру шеснаестогодишње сарадње са Владом Јапана и Јапанском агенцијом за међународну сарадњу (ЈСА) и представља наредну фазу у процесу успостављања стандардизоване услуге менторинга у Србији и трансферу српског модела у земљама Западног Балкана.

Доласком јапанских експерата у јануару 2022. године започел је припремна фаза Пројекта која је формализована потписивањем Меморандума о разумевању (енгл. „МОУ“) и Радног плана 15. јуна 2022. године (МОУ између ЈСА и Агенције за реализацију Пројекта “Strengthening and Expanding the Mentoring Service for SMEs in the Western Balkan Countries”).

У периоду јануар – децембар Агенција је у сарадњи са сталним ЈСА координатором и тимом јапанских експерата спроводила активности од којих су кључне:

- спроведена је анкета и припремљена Анализа утицаја менторинг услуге код корисника из 2019. и 2021. године. Израђен је извештај који се базира на одговорима више од 450 ММСПП;
- израђен је и усклађен Радни план Пројекта за период 2022. – 2025;
- организоване су и спроведене посете српским компанијама са јапанским експертима за KAIZEN;
- формирана је Радна група и 8 подгрупа за унаређење тренинга за нове менторе, састављена од запослених у Агенцији, јапанских експерата и тренера из АРРА. Ревидирани и унапређени су материјали за 8 тренинг модула („Увод о менторингу и вештине комуникација“, „Управљање људским ресурсима“, „Управљање финансијама и бизнис план“, „Маркетинг и продаја“, „Производни менаџмент и KAIZEN“, „Менторинг за почетнике у бизнису“ и „Менторинг за зрела предузећа“);

- креирана је *cloud* платформа за комуникацију и размену материјала;
- креирана је регионална Радна група за припрему документације и пројекта за успостављање регионалне Ментор Мастер базе. Поред запослених у Агенцији, чланови ове радне групе су и партнерске институције из Црне Горе, Македоније и БиХ уз подршку јапанских експерата и ЈСА;
- реализовани су тренинзи за нове менторе у Републици Српској и у Северној Македонији у организацији Агенције а од стране сертификованих тренера из АРРА;
- спроведени су tzv. „On the Job“ – тренинзи на послу у Северној Македонији и Црној Гори, у координацији Агенције а од стране сертификованих тренера из АРРА;
- Агенција је реализовала и активности на креирању првог Годишњег извештаја о напретку Пројекта, припреме годишњег састанка свих регионалних партнера, Састанак свих ментора и наставља рад на плану активности за први квартал 2023. године;
- „Overall Coordination Meeting“ (ОСМ) – састанак свих партнера на Пројекту, организован је 17. и 18. новембра уз присуство представника централе ЈСА Токио и ЈСА Balkan Office;
- „All Mentors Meeting“ – припремљен је и одржан 8. децембра уз присуство Агенције и ЈСА тима и више од 50 српских ментора;
- посете менаџера Пројекта из Агенције и сталног ЈСА координатора свим регионалним развојним агенцијама реализоване су континуирано током целе године.

2. ПРОГРАМ ПРУЖАЊА СТАНДАРДИЗОВАНЕ УСЛУГЕ МЕНТОРИНГА У ОКВИРУ ПРОГРАМА ССУ ЗА ММСПН 2022 МИНИСТАРСТВА ПРИВРЕДЕ

На основу Уредбе о утврђивању Програма стандардизованог сета услуга за микро, мала и средња предузећа и предузетнике у 2022. години који се реализује преко акредитованих регионалних развојних агенција ("Сл. гласник РС", бр. 4/2022.) Сектор за међународну сарадњу радио је на спровођењу стандардизоване услуге менторинга.

Активности и резултати током 2022. године: Упутство са пропратном документацијом и Јавним позивом је објављено 07.07.2022. године. Јавни позив је закључен 12.08.2022. године. Од 127 достављених пријава, 2 корисника припадају категорији - задруге, 67 категорији - новоосновани и 58 категорији - постојећи. Комисија – Одбор за евалуацију је од укупно пристигле 127 пријава привредних субјеката, в.д. директору Агенције дала предлог за одобрење 124 пријава и предлог за одбацивање 3 пријаве. Исплата АРРА за пружање ове услуге врши се након провере и верификације коначних извештаја од стране Комисије, а не касније од рокова наведених у Програму ССУ за ММСПН 2022.

Табеларни преглед о реализацији услуге менторинга по АРРА-ма:

Рб.	АРРА	Бр. клијената код којих ће се услуга реализовати	Бр. сати предвиђен одлуком	Бруто уговорени износ
17.	Регионална агенција за развој источне Србије „РАРИС“	12	305	610.000,00 динара
18.	Регионални центар за друштвено економски развој „БАНАТ“	8	215	430.000,00 динара

19.	Центар за развој Јабланичког и Пчињског округа	12	350	700.000,00 динара
20.	Регионална агенција за просторни и економски развој Рашког и Моравичког округа	5	110	220.000,00 динара
21.	Регионална развојна агенција „ЈУГ“	5	115	230.000,00 динара
22.	Регионална развојна агенција „Златибор“	10	215	430.000,00 динара
23.	Регионална развојна агенција Бачка	1	25	50.000,00 динара
24.	Регионална развојна агенција Срем	13	290	580.000,00 динара
25.	Регионална развојна агенција Санџака - СЕДА	9	205	410.000,00 динара
26.	Регионална агенција Пчињског округа, Врање	10	230	460.000,00 динара
27.	Регионална агенција за развој и европске интеграције Београд	12	275	550.000,00 динара
28.	Регионална развојна агенција Подриња, Подгорине и Рађевине	9	235	470.000,00 динара
29.	Регионална развојна агенција ПАНОНРЕГ	9	195	390.000,00 динара
30.	Регионална развојна агенција Браничево-Подунавље	3	105	210.000,00 динара
31.	Агенција за регионални развој Расинског округа Крушевац	4	80	160.000,00 динара
32.	Регионална агенција за економски развој Шумадије и Поморавља	2	50	100.000,00 динара
Укупно		124	3000	6.000.000,00 динара

3. ПАКЕТ УСЛУГА ЗА МЛАДЕ И ЖЕНЕ У ОКВИРУ ПРОГРАМА ССУ ЗА ММСП 2022 МИНИСТАРСТВА ПРИВРЕДЕ

На основу Уредбе о утврђивању Програма стандардизованог сета услуга за микро, мала и средња предузећа и предузетнике у 2022. години који се реализује преко акредитованих регионалних развојних агенција Сектор за међународну сарадњу ради на спровођењу пакета услуга за младе и жене.

Активности и резултати током 2022. године: Упутство са пропратном документацијом и Јавним позивом је објављено 21.04.2022. Јавни позив је закључен 10.05.2022. године. Од 224 достављених пријава, 121 пријава спада у категорију „Млади потенцијални

предузетник/предузетница“, 59 у категорију „Млади предузетник/предузетница“ и 44 у категорију „Жене предузетнице“. Исплата АРРА за пружање ове услуге, врши се након провере и верификације коначних извештаја од стране Комисије, а не касније од рокова наведених у Програму ССУ за ММСПП

Табеларни преглед о реализацији пакета услуга за жене и младе по АРРА-ма:

Рб.	АРРА	Бр. клијената код којих ће се пакет услуга реализовати	Бруто уговорени износ
1.	Агенција за регионални развој Расинског округа д.о.о. Крушевац	22	2.488.284,98
2.	Регионална агенција за економски развој Шумадије и Поморавља д.о.о. Крагујевац	8	899.428,16
3.	Регионална агенција за просторни и економски развој Рашког и Моравичког округа д.о.о. Краљево	11	1.042.285,5
4.	Регионална агенција за развој и европске интеграције Београд д.о.о	26	2.892.856,02
5.	Регионална агенција за развој источне Србије "RARIS" д.о.о. Зајечар	8	912.285,48
6.	Регионална развојна агенција "Браничево-Подунавље" д.о.о. Пожаревац	10	1.095.999,64
7.	Регионална развојна агенција "Златибор" д.о.о. Ужице	22	2.452.856,3
8.	Регионална развојна агенција "ЈУГ" д.о.о. Ниш	6	659.714,1
9.	Регионална развојна агенција Бачка д.о.о. Нови Сад	13	1.443.142,36
10.	Регионална развојна агенција Подриња, Подгорине и Рађевине д.о.о	8	863.714,04
11.	Регионална развојна агенција Пчињског округа д.о.о. Врање	27	3.176.856,22
12.	Регионална развојна агенција Санцака "SEDA" д.о.о. Нови Пазар	18	1.666.571,1
13.	Регионална развојна агенција Срем д.о.о. Рума	26	3.270.569,94
14.	Регионални центар за друштвено економски развој "БАНАТ" д.о.о. Зрењанин	5	563.428,4
15.	Центар за развој Јабланичког и Пчињског округа д.о.о. Лесковац	14	1.187.142,44
Укупно		224	24.615.134,68

ЕВРОПСКА МРЕЖА ПРЕДУЗЕТНИШТВА (ЕЕН)

У циљу ефикасног и ефективног искоришћавања потенцијала микро, малих и средњих предузећа на јединственом европском тржишту, Европска комисија је 2008. године формирала Европску мрежу предузетништва – „Enterprise Europe Network“ (EEN). Европска мрежа предузетништва, као највећа европска мрежа за пословну подршку, нуди разнолику помоћ микро, малим и средњим предузећима и предузетницима у Европској унији и шире. Конзорцијум који овај пројекат спроводи у Србији чине:

- Привредна комора Србије, координатор
- Развојна агенција Србије
- Иновациони центар Машинског факултета у Београду
- Пословни инкубатор Нови Сад
- Универзитет у Нишу
- Институт Михајло Пупин

Двогодишњи пројекат ЕЕН је крајем 2021. године успешно завршен и очекивало се да током 2022. године Република Србија потпише нови споразум о наставку овог пројекта у коме ће Агенција поново учествовати као део Конзорцијума Србије. Како до тога у 2022. није дошло, очекује се да ће споразум бити потписан у 2023. години. Иако споразум о наставку пројекта није још увек потписан, Агенција је током 2022. године радила на реализацији планираних активности у оквиру овог пројекта.

Током 2022. године реализоване су четири групе активности:

1. Прекограничне партнерске услуге за подизање пословне сарадње: Због пандемије изазване вирусом COVID-19, већина догађаја (business-to-business састанци, cluster-to-cluster састанци, компанијске мисије и сл.) у оквиру ЕЕН мреже су организоване у виртуелном формату. Агенција је учествовала у организацији и промоцији 15 business-to-business догађаја где је одржано 429 међународна пословна сусрета. Ове услуге су имале за циљ да омогуће и помогну МСП да унапреде своје пословање и да се укључе у процес интернационализације. МСП су подстакнуте да учествују на међународним пословним сусретима тј. брокерским догађајима (business-to-business, cluster-to-cluster) и компанијским мисијама (company missions) са циљем да се предузећа из одређених сектора из различитих земаља састану и на једном месту размене идеје, искуства, примере добре праксе пословања и као крајњи циљ успоставе пословну сарадњу.

2. Услуге подршке и информисања: Агенција је у директним контактима са 27 компанија пружила информације и подршку домаћим привредним друштвима у вези са услугама које Мрежа пружа, а које се тичу интернационализације пословања, услова за пословање на ЕУ тржишту и пружање информација о ЕУ програмима.

3. Промоција Мреже и комуникационе активности: Агенција је самостално и у сарадњи са АРРА кроз Програм ССУ промовисала услуге и активности Мреже. Агенција је своје услуге промовисала путем медија, ИТ алата, ЕЕН алата и друштвених мрежа са циљем што веће доступности информација о услугама и активностима које Мрежа нуди.

4. Учествовање у активностима Мреже: Представници Агенције су учествовали на догађајима (састанцима, тренинзима, пословним сусретима, секторским групама, тренинзима, саветодавним надзорним групама) које је организовала Европска мрежа предузетништва. Због пандемије изазване вирусом COVID-19 поједини догађаји су одржани online.

Промотивни материјали Агенције

Током 2022. године Агенција је радила на унапређењу и ажурирању постојећих промотивних материјала Агенције. За потребе учешћа на сајмовима и конференцијама Агенција је ажурирала брошуру „Why Invest in Serbia“ на енглеском језику као и на другим језицима. Осим опште брошуре, Агенција је ажурирала информације и у брошурама посвећеним одређеним индустријским секторима.

У циљу унапређења сарадње са Аутомобилским кластером Србије, за потребе конференције, Агенција је припремила и отштампала брошуру кластера са информацијама о свим њеним чланицама.

Организација конференција и форума:

Организација инвестиционих конференција на Светској изложби ЕХРО 2020 – Дубаји

Република Србија се у 2021. и 2022. години представила својим националним павиљоном на светској изложби ЕХРО 2020, која се одржала у Дубају, УАЕ. Изложба је трајала од 01.10.2021. до 31.03.2022. године. Услед пандемије изазване вирусом Covid-19, период одржавања изложбе је померен из 2020. у 2021. годину. Тема светске изложбе Ехро 2020 Dubai је „Connecting Minds, Creating the Future“. Планирано је да се на овој изложби, за све време трајања исте представе укупно 192 земље.

Република Србија се на овом ЕХРО представила са павиљоном површине 2000м² подељених у три целине, који се налази у сектору „Mobility“, са темом „Serbia Creates Open Connections“. Наступ Републике Србије на овој светској манифестацији је под слоганом „SERBIA CREATES IDEAS - Inspired by the past, shaping the future“ / „Србија ствара идеје – Инспирисани прошлосту стварамо будућност“. По први пут у представљању на ЕХРО-у као светском манифестацији, Србија је организовала и спровела инвестициону и бизнис компоненту, са циљем унапређења пословне сарадње, промоције инвестиционих потенцијала Србије и привлачења инвестиција из УАЕ, али и целог света, као и представљања домаћих компанија и подстицања нових пословних контаката и пројеката.

Током трајања Ехро-а у Дубају, Србија је организовала укупно пет инвестиционих конференција на павиљону Србије. Конференције су биле фокусиране на одређене теме и индустрије у фокусу, а складу са тематским недељама у оквиру саме манифестације Ехро.

- I инвестициона конференција посвећена је била Real Estate/ сектору некретнина;
- II инвестициона конференција у фокусу је имала индустрије аутомобилску, хемијску и производњу у сектору железничког транспорта;
- III конференција промовисала је улагања у смештајне капацитете и пројекте у бањама и климатским и велнес областима у Србији;
- IV конференција је била специјалан бизнис и инвестициони догађај на Дан државности Р. Србије, који је укључивао инвест-конференцију, панеле, форуме и Б2Б и Г2Б састанке. У фокусу биле су пољопривредна и прехранбена индустрија, ИКТ технологије и биотехнологија;
- V и последња инвестициона конференција у фокусу је имала промовисање потенцијала за улагање у одрживе пројекте, обновљиве изворе енергије. Конференција је била део већег форума под називом „Одрживе инвестиције – корак ка подстицању економског раста и остваривању напретка у периоду после пандемије“, који су организовали Програм Уједињених нација за развој (UNDP) у Србији, Влада Републике Србије и Агенција.

Конференције су биле прилика да се представе инвестициони потенцијали Србије, могућности за улагање у поменуте секторе као и да се представе актуелни пројекти града Београда, Новог Сада, Крагујевца и Чачка. Овим конференцијама је присуствовало преко 400 инвеститора из целог света, имајући у виду да је због пандемије изазване вирусом Covid 19 учешће на овим конференцијама било доступно и путем видео линка. Такође, одржани су многобројни састанци са потенцијалним инвеститорима и представницима компанија, а неки од разговора о потенцијалној сарадњи су и даље у току. А учесници конференција били су представници ресорних министарстава, реномиране компаније, домаће и стране, и релевантне институције у свакој области.

7. Међународни форум о сарадњи

У сарадњи са Развојном агенцијом Републике Српске, Агенција је у крајем 2022. године учествовала у организацији седмог по реду Међународног Форума о сарадњи, уз подршку Европске мреже предузетништва. Овај форум се одржава у континуитету седам година. Прва три Форума су одржана под називом Форум о сарадњи Републике Србије и Републике Српске 2015. године, али од 2018. године након укључивања партнера из Црне Горе, Турске, Русије, Словеније и других земаља, назив је промењен у Међународни форум о сарадњи. Међународни форум о сарадњи на једном месту окупља привреднике из земаља региона и ЕУ, представнике државних институција и привредних комора, развојних агенција, као и других организација које пружају подршку привреди, све у циљу размене искуства, промовисања својих производа и услуга, као и успостављања нових пословних контаката и будуће сарадње.

У 2022. години Форум је одржан у Требињу, Република Српска у периоду од 03-04. новембра 2022. године и окупио је преко 200 учесника.

Први дан Форума био је резервисан за панеле посвећене обновљивим изворима енергије и туризму, са фокусом на потенцијале региона као туристички производ и сарадњи локалних и регионалних развојних агенција.

Други дан је био резервисан за свечано отварање и поздравне говоре представника Влада Републике Српске и Републике Србије, представника Агенције и Развојне агенције Републике Српске. Након тога паралелно су се одвијали међународни пословни сусрети за сектор МСП (B2B састанци) под покровитељством пројекта Европска мрежа предузетништва и панели везани за могућности улагања и проширења пословања компанија из Србије у Републици Српској и предности пословања у слободним зонама.

На самом Форуму, представници Агенције и Развојне агенције Републике Српске потписали су Споразум о сарадњи.

Конференција "SEE Automotive Conference - Connect & Supply 2022"

Агенција је у сарадњи са Аутомобилским кластером Србије и Немачке организације за међународну сарадњу ГИЗ, од 31. маја до 01. јуна 2022. године у хотелу Crown Plaza у Београду организовала осму по реду годишњу конференцију о аутомобилској индустрији земаља Југоисточне Европе "SEE Automotive Conference - Connect & Supply 2022".

Први дан догађаја је био предвиђен за конференцију док су током другог дана одржани међународни пословни сусрети у оквиру Европске мреже предузетништва. Конференција је окупила преко 250 учесника из више од 150 компанија а одржано је више од 500 састанака (b2b сусрета).

Фокус конференције је био на дигиталној трансформацији, зеленој агенди и изазовима ланца добављача у аутомобилској индустрији. Поједини панели су обухватили и трендове и изазове у производњи и одговарању на потребе OEM. Догађају су присуствовали лидери у овом сектору у региону Југоисточне Европе.

Циљ догађаја је да окупи и повеже OEM и TIER1&2 добављаче и релевантне институције како би се унапредио развој аутомобилске индустрије у региону. Конференција и пословни сусрети пружају могућност компанијама да пронађу квалификоване добављаче, нове међународне клијенте, размене искуства и знања у сегменту нових технологија и иновација, као и истраживање нових опција за инвестирање.

Посета JETRO делегације Србији

Агенција је почетком октобра 2022. године у сарадњи са Привредном комором Србије, а уз подршку Јапанске организације за спољну трговину (JETRO) у Бечу и амбасаде Јапана у Р. Србији, организовала посету 15 компанија из Јапана Србији у оквиру JETRO делегације. Привредну делегацију су чиниле представници JETRO и компаније из сектора авиотранспорта, трговине, услуга, информационих технологија, металске, електроиндустрије и енергетике. Током посете, организован је Пословни фирум Србија-Јапан, на коме су представници институција као и компанија које послују у Србији поделили информације о могућностима пословања у Србији као и искуства у пословању. Осим Форума, јапанска делегација је посетила и компаније: Микроелектроника д.о.о., Brose, Continental и Toyo Tires као примере добре праксе инвестирања и пословања у Србији. Током посете организован је и састанак са Председником Р. Србије и ресорним министрима.

Односи са медијима и новинарима

Током 2022. године у Сектору за међународну сарадњу, посебан део активности посвећен је комуникацијама и посебно комуницирању с јавношћу и односима с медијима.

Неке од регуларних активности спроведених у току 2022. године, а у домену односа с јавношћу су:

- успостављање и редовно одржавање односа с јавношћу, пре свега са представницима медија, као и комуникација са представницима свих релевантних организација и институција са којима Агенција сарађује;
- информисање јавности о активностима Агенције;
- предлагање, координирање и спровођење активности у вези са промоцијом активности Агенције и њених програма, као и повећање видљивости Агенције;
- креирање саопштења, вести и других објава у вези са активностима Агенције, као и опремање истих за објаве на веб сајту Агенције, налозима на друштвеним мрежама, и различите публикације, што медијске што стручне;
- свакодневно праћење медијских објава - домаћи и страни прес клипинг (press-clipping) и достављање извештаја менаџменту и запосленима у Агенцији;
- унапређење и ажурирање интернет странице Агенције, координисање техничких и дизајнерских измена на веб сајту, као и ажурирање садржаја на профилима Агенције на друштвеним мрежама;
- коришћење друштвених мрежа као метода директне комуникације са заинтересованом јавношћу и повећања видљивости Агенције;
- припрема јавних изјава, обраћања и интервјуа директора Агенције и других представника Агенције, као и уговарање и организација снимања и фотографисања за исте потребе;

- прикупљање и вођење евиденције информација и аудио-визуелног материјала у вези са инвестиционим пројектима који се реализују у Србији, ради презентације напретка и успешности истих;
- прикупљање и објава аудио-визуелних материјала са јавних догађаја и догађаја или активности у којима учествује РАС.

У 2022. години припремани су промотивни текстови, интервјуи и изјаве за директора и представнике Агенције, и то за реномиране домаће дневне листове, као и емисије телевизија са националном покривеношћу и фреквенцијом, али и за познате магацине који се објављују на енглеском језику (посебна и учестала сарадња са магацинима CorD magazine, Diplomacy&Commerce, CorD magazine, Real Estate magazine, Nira press (Економетар, Бизнис магацин), сарадња са међународним медијским кућама и издањима у Европи, Азији и свету (Forbes Middle East, Forbes, fDi intelligence – Financial Times, Sky News Arabia, China Investment...), и многим другим онлајн издањима и порталима у Србији. Такође, део сарадње са јавношћу се обавља и у координацији догађаја и учешћа представника Агенције на различитим конференцијама, форумима, панелима, а обухвата и креирање припрема за те јавне наступе за представнике Агенције.

Према подацима за 2022. годину Агенција се у медијским објавама појавила укупно 2.034 пута. Од тог броја највише објава било је онлајн, на интернету, и то 1.669, потом у штампаним медијима – 268 објава и 97 појављивања у електронским медијима (радио и телевизија).

Управљање веб презентацијом Агенције / ras.gov.rs и reach

Сајт Агенције се ажурира на дневном нивоу, будући да се ради на правовременом обавештавању јавности о активностима, новостима, пројектима у које је укључена Агенција. Према аналитици за 2022. годину, сајт Агенције имао је преко 250.000 посетилаца, од чега је 80% нових посетилаца, а 20% оних који се враћају на сајт. Прегледи страница сајта досегли су у том периоду 610.000 прегледа. Највише корисника/приступа сајту је из Србије (73%), следе корисници из Француске (3.75%), САД (2.85%), Немачке (2.24%), БиХ (1.57%), НР Кина (1.34%), Уједињено Краљевство (1.03%). Највише посета имају објаве у вези са домаћим програмима подршке привреди.

Домаћи и страни прес клипинг (преглед објава у медијима)

Свакодневно су се пратиле објаве у медијима у земљи и иностранству из делокруга активности Агенције, али и актуелности из области привреде, економије, друштвено-политичких дешавања која могу утицати на пословање Агенције или које могу пружити информације од значаја за будуће планове рада или бити корисне за запослене у Агенцији.

Администрирање налога на друштвеним мрежама

Имајући у виду да су друштвене мреже данас неизоставан, али и најефектнији директан и двосмеран начин комуницирања са јавношћу, Агенција поседује и користи званичне налоге на друштвеним мрежама LinkedIn, Facebook, YouTube и активно публикује садржаје и информације на овим мрежама како би правовремено комуницирала са јавношћу.

Подршка потенцијалним инвестицијама и пословним посетама

У оквиру регуларних активности делови сектора пружају подршку потенцијалним инвестиционим пројектима у виду организације пословних и посета потенцијалних страних инвеститора. Активности се односе на протокол посета, делегација, организацију састанака и организацију логистичке и свих других видова подршке посетама и преговорима са

потенцијалним инвеститорима у сарадњи са другим секторима у Агенцији, Генералним Секретаријатом Владе РС и релевантним институцијама.

Остале активности

Учесће Републике Србије на Светској изложби ЕХРО 2020 – Дубаји

Агенција је уз подршку Сектора за међународну сарадњу активно учествовала у организацији наступа и презентовања Србије на горе споменутој светској изложби као и у организацији пратећих активности у току трајања ове манифестације.

Western Balkan 6

Сходно усвојеном Акционом плану за спровођење Регионалне инвестиционе реформске агенде (РИРА) за период 2021-2024, а као наставак пројекта 2019-2021, Агенција је препозната као једна од надлежних институција за реализацију одређеног броја активности које се тичу улагања. Као чланови Радне групе за имплементацију РИРА представници Агенције, Сектора за планирање и анализу су активно учествовали у раду саме Радне групе, на састанцима – националним консултацијама са представницима Светске банке, Европске комисије и Већа за регионалну сарадњу; на редовним састанцима свих економија у оквиру РИРА, те извештавању како на националном, тако и регионалном нивоу. Представници Сектора за међународну сарадњу су ангажовани у делу промоција инвестиција (национални и регионални ниво), а део су и тима Агенције за припрему и реализацију „Outreach“ кампање која се спроводила у сарадњи са Светском банком, и чија је прва фаза реализована у последњем кварталу 2019. године. Outreach кампања је настављена и током 2021. године али у смањеном обиму имајући у виду утицај глобалне пандемије узроковане вирусом COVID-19. Током 2022. године планиране су и реализоване активности на промоцији инвестиционих потенцијала Србије у циљу проналажења компанија заинтересованих за улагање у Србију (учесће на инвестиционим конференцијама као и пословним сусретима током посета привредних делегација из иностранства).

Сарадња са ЕБРД и ФАО

У сарадњи са Агенцијом, Организација за храну и пољопривреду Уједињених нација (ФАО) и Европска банка за обнову и развој (ЕБРД) у току 2022. године спровели су вебинаре посвећене темама у вези са извозом свежег воћа и поврћа на тржишта САД, као и УАЕ и Саудијске Арабије.

Први вебинар „Водич за извоз воћа и поврћа на тржиште САД“ посвећен је био промоцији електронског водича, који је доступан на сајту Агенције и видео материјалима на YouTube каналу, и пружању свих релевантних информација, знања, савета од стране експерата за извоз, са посебним акцентом на тржиште САД и регулативу и трендове на овом тржишту. Након тога, у току године одржана су још два вебинара на тему извоза на тржиште Блиског Истока. Креиран је и објављен на сајту Агенције „Водич за извоз свежег воћа и поврћа на тржиште Блиског истока – Уједињени Арапски Емирати и Саудијска Арабија“, што је била и тема два вебинара.

Сви вебинари део су пројекта Организације за храну и пољопривреду Уједињених нација (ФАО) и Европске банке за обнову и развој (ЕБРД) под називом "Подршка диверзификацији извоза пољопривредног и прехранбеног сектора Западног Балкана и Источне Европе", који је усмерен ка пружању подршке домаћим компанијама у приступу новим тржиштима и јачању конкурентности пољопривредног и прехранбеног сектора.

Регионална иницијатива “Отворени Балкан”

У Београду је 2. септембра 2022. године одржан самит у оквиру регионалне иницијативе “Отворени Балкан” на коме су учествовали највиши званичници земаља које су покренуле ову иницијативу: Србија, Северна Македонија и Албанија. Том приликом између развојних

агенција и агенција за промоцију инвестиција организован је и радни састанак у циљу усаглашавања даљих корака будуће сарадње међу агенцијама.

Представници Агенције учествују у овој иницијативи и у ту сврху Агенција је припремила надрт текста трилатералног Споразума о разумевању између агенција (Развојна агенција Србије; Invest North Macedonia; Albanian Investment Development Agency). Очекује се да споразум буде усаглашен и потписан на неком од следећих самита у току 2023. године. Споразум такође предвиђа и формирање заједничког тела за праћење и спровођење договорених мера.

Представљање инвестиционих могућности на међународним конференцијама

Представници Сектора су 16.09.2022. године учествовали на инвестиционој конференцији у Штутгарту, Немачка где су немачким инвеститорима из савезне покрајине/државе Баден Виртемберг представили могућности за улагање у Србију. Инвестициона конференција је окупила више од 20 потенцијалних инвеститора као и велики број представника немачке пословне заједнице. Ова савезна покрајина је позната по веома развијеној аутомобилској и металској индустрији а њене компаније су међу водећим немачким инвеститорима у Србији. Након догађаја, представници Агенције су имали пословне сурете са потенцијалним инвеститорима, који су резултирали конкретним упитима заинтересованих инвеститора.

Припрема извештаја о билатералној економској сарадњи, МОУ, информација и докумената из делокруга међународне сарадње

Сектор за међународну сарадњу је у 2022. години припремао:

- извештаје о билатералној економској сарадњи са одређеним земљама (на основу података РЗС, Управе царина, прилога о улагањима одељења за планирање, извештавање и анализу) који се припремају за потребе кабинета Председника, Министарства привреде, министарстава, као и других институција. Током периода 2022. године припремљено је више од 300 прегледа сарадње;
- одговоре и материјале на захтев Министарства привреде и Министарства спољних послова – дипломатско конзуларних представништава Републике Србије и других држава;
- Сектор иницира успостављање институционалне сарадње са релевантним агенцијама/организацијама и припрема текстове МОУ. У 2022. години припремљени су и рађено је на усаглашавању 5 МОУ.

Сарадња са међународним организацијама/пројектима

Представници Сектора су у претходном периоду имали успешну сарадњу са следећим институцијама: JICA BO, JICA HQ Tokyo, USAID Мисијом у Србији; GIZ PSD „Private Sector Development Project“ пројектом; „Big Small Businesses Project“, ACDI VOCA, „Competitiveness CARDNO“, EUPRO PLUS, UN, WB, EBRD, FAO, EU EIT/RIS и другим међународним пројектима-организацијама, НАЛЕД, министарствима.

Сарадња са EIT Manufacturing/RIS

Један од првих резултата успостављења сарадње са EIT Manufacturing/RIS била је и организација тренинга Best Practice Class on Innovation Policies за менторе и друге представнике 17 APPA. На тродневном тренингу представљене су најбоље праксе на пољу имплементације стратегије иновација у неколико европских региона из Италије, Немачке, Пољске, Шпаније.

V Извештај о раду Сектора за регионални развој и регионалну сарадњу

Програми пренети из 2019. године

1. Програм за унапређење сарадње и подизање капацитета на регионалном и локалном нивоу у 2019. години

Агенција је креирала Програм за унапређење сарадње и подизање капацитета на регионалном и локалном нивоу, кроз који се идентификују сви релевантни субјекти регионалног развоја, као и потребе за унапређењем капацитета, а све у циљу заједничке реализације пројеката акредитованих регионалних развојних агенција (АРРА) и јединица локалне самоуправе (ЈЛС). За реализацију овог програма Агенција је у свом програмском буџету за 2019. годину определила 20.000.000,00 динара.

У 2019. и 2020. години примљено је 14 пријава АРРА и ЈЛС, од којих је 13 одобрено за суфинансирање. Укупно је уговорено 19.428.658,00 динара, а до краја 2022. године исплаћено 16.712.197,73 динара (3.858.821,00 динара у 2022. години). Сви пројекти реализовани су до краја 2022. године, 11 корисника је доставило завршне извештаје и извршена је коначна исплата средстава, а преостало је још да се доставе завршни извештаји и пренесе други део средстава за два пројекта.

2. Програм финансијске подршке корисницима пројеката ИПА програма територијалне сарадње

Агенција је креирала Програм финансијске подршке корисницима пројеката ИПА програма територијалне сарадње путем кога пружа финансијску подршку свим легитимним корисницима пројеката који се финансирају из ИПА програма територијалне сарадње, односно из програма прекограничне и транснационалне сарадње. Општи циљ Програма је јачање регионалне конкурентности и сарадње кроз реализацију партнерских пројеката, као и унапређење и одрживост институционалних капацитета у креирању и реализацији пројеката. Укупан буџет Програма у 2019. години износио је 40.000.000,00 динара.

До краја 2019. године примљено је 35 пријава, од којих је 30 одобрено за суфинансирање. У 2019. години исплаћен је износ од 27.267.753,21 динара, а у 2020. годину су пренета средства у износу од 12.732.246,79 ДИНАРА. Након исплате одобрених средстава свим корисницима, у оквиру овог програма преостало је 101.321,34 динара.

У 2022. години настављено је са праћењем реализације пројеката, као и контролом извештаја које су корисници у обавези да доставе Агенцији. Током 2020. године достављена су 3 завршна извештаја, за која је преостало да буду одобрена и од стране Уговарачког тела, а током 2021. године још 20 корисника је доставило завршне извештаје. Од укупно 23 завршна извештаја, 12 корисника је доставило и одобрења Уговарачког тела или доказ да су комплетна средства рефундирана, што у пракси значи да су добили сагласност на коначан извештај. Добијање сагласности је пролонгирано због опште ситуације изазване пандемијом COVID-19 и мера које се спровode, а многи пројекти су добили и продужење рока за реализацију из истог разлога.

Током 2022. године сви преостали корисници (7 корисника) су доставили завршне извештаје, а још 9 корисника је доставило и одобрења Уговарачког тела или доказ да су комплетна средства рефундирана. Преостало је још да се доставе одобрења Уговарачког тела за 9 корисника.

Програм пренет из 2020. године

1. Програм стандардизације услуга АРРА потенцијалним инвеститорима

Агенција је креирала Програм стандардизације услуга АРРА потенцијалним инвеститорима како би унапредила капацитете регионалних развојних агенција и оспособила их да учествују у реализацији једног дела услуга које се пружају потенцијалним инвеститорима на локалном и регионалном нивоу. Програм обухвата едукацију запослених у АРРА и финансијску подршку за пружање услуга потенцијалним инвеститорима, као и пружање помоћи ЈЛС у идентификацији, припреми и презентацији инвестиционих локација и пројеката. Агенција се креирањем Програма определила да посредује у стварању услова за успостављање односа између АРРА и потенцијалних инвеститора, а све у циљу бољег позиционирања АРРА, у контексту њихове улоге значајних чинилаца економског развоја на локалном и регионалном нивоу и остваривања боље интеграције страних улагача у локални економски систем.

Током 2022. године, 3 АРРА су реализовале активности предвиђене Програмом: Регионална агенција за економски развој Шумадије и Поморавља из Крагујевца, Агенција за регионални развој Расинског округа из Крушевца и Регионална развојна агенција Браничево – Подунавље из Пожаревца. За 1. квартал је исплаћено 70.000,00 динара, за 2. квартал 140.000,00 динара, за 3. квартал 140.000,00 динара, а за четврти квартал се одлуке доносе у 2023. години и средства ће бити исплаћена у 2023. години (за 4. квартал одобрено 230.000,00 динара).

Програм реализован у 2022. години

1. Програм финансијске подршке корисницима пројеката ИПА програма територијалне сарадње

Агенција је креирала Програм финансијске подршке корисницима пројеката ИПА програма територијалне сарадње како би се омогућила финансијска подршка корисницима пројеката који се финансирају из ИПА програма територијалне сарадње, односно из програма прекограничне и транснационалне сарадње.

Општи циљ Програма је јачање регионалне конкуретности и сарадње кроз реализацију партнерских пројеката, као и унапређење и одрживост институционалних капацитета у креирању и реализацији пројеката. Укупан буџет Програма износи 20.000.000,00 динара, у 2022. години исплаћен је износ од 17.687.412,63 динара, док се у 2023. годину преносе средства у износу од 2.312.587,37 динара, до коначне реализације Програма.

Расположива средства се одобравају по пројекту као суфинансирање или предфинансирање 15% обавезног финансијског учешћа корисника у пројектима, тако што Агенција финансира до 10%, а корисник минимум 5% пројекта. Максималан износ бесповратних средстава које се додељују по пројекту је 1.000.000,00 динара, а средства су додељивана уколико постоји уговор са уговорачким/регулаторним телом ИПА програма за одобрене пројекте.

До краја 2022. године примљено је 22 пријаве, од којих је 21 одобрена за суфинансирање. Укупно је тражено 18.797.165,78 динара, а до сада одобрено 17.687.412,60 динара.

Корисник	Врста пројекта	Назив ИПА програма	Одобрени износ
Регионални центар за друштвено економски развој Банат доо	Транснационални	Јадранско-јонски транснационални програм (АДРИОН)	883.134.00
Регионални центар за друштвено-економски развој Баната	Транснационални	Јадранско-јонски транснационални програм (АДРИОН)	965.559.84
Регионални центар за друштвено економски развој Бапат доо	Транснационални	Јадранско - јонски транснационални програм (АДРИОН)	294.378.00
Град Лесковац	Прекогранични	ИПА 2 Прекогранични програм Србија - Северна Македонија 2016 - 2020	980.000.00
Регионални центар за друштвено-економски развој Банат доо	Транснационални	ИНТЕРРЕГ Јадранско-јонски транснационални програм (АДРИОН)	965.559.84
Регионална развојна агенција Ужице доо	Транснационални	Јадранско-јонски транснационални програм (АДРИОН)	741.832.56
Регионална развојна агенција Златибор доо Ужице	Транснационални	Јадранско-јонски транснационални програм (АДРИОН)	235.512.00
ЈКП Регионални центар за управљање отпадом Дубоко Ужице	Прекогранични	Програм прекограничне сарадње Србија - Босна и Херцеговина 2014-2020	1.000.000.00
Јавно комунално предузеће Комрад Врање	Прекогранични	Програм прекограничне сарадње Србија - Северна Македонија 2016-2020	900.000.00
Планинарски клуб Тара	Прекогранични	Cross-border Programme Serbia - Bosnia and Herzegovina 2014-2020 under the Instrument for Pre-accession Assistance (IPA II), allocations for 2016, 2017 and 2018*	500.246.85
Јавно комунално предузеће „Моравица“ Прешево	Прекогранични	Прекогранични програм Србија - Северна Македонија 2016-2020 у оквиру Инструмента за претприступну помоћ (ИПА ИИ), издвајања 2016. и 2017.	980.000.00
Регионална агенција за развој и Европске интеграције Београд доо	Транснационални	Транснационални програм Дунав	652.354.39

Горска служба спасавања Србије	Прекогранични	Cross border Programme Serbia-Bosnia and Herzegovina 2014-2020 under the Instrument for Pre-accession Assistance (IPA 2)	1,000,000.00
Економско-трговинска школа Врање	Прекогранични	Програм прекограничне сарадње Србија – Северна Македонија 2016-2020	1,000,000.00
Град Зрењанин	Прекогранични	Interreg – IPA CBC Rumunija - Srbija	1,000,000.00
Траг фондација	Прекогранични	Прекогранични програм Србија - Северна Македонија	
Регионална агенција за развој источне Србије	Прекогранични	Интеррег ИПА ЦБЦ Бугарска - Србија	968,077.90
Дунавски центар за компетенцију	Транснационални	Транснационални програм Дунав	620,757.25
Дунавски центар за компетенцију	Транснационални	Транснационални програм Дунав	1,000,000.00
CARTAS Шабац	Прекогранични	„Cross-border Programme Serbia – Bosnia and Herzegovina 2014-2020 under the Instrument for Pre-accession Assistance (IPA II), allocations for 2016, 2017 and 2018.“	1,000,000.00
Пријатељи Панчева	Прекогранични	ИНТЕРРЕГ-ИПА прекограничне Румунија-Србија	Програм сарадње 1,000,000.00
Специјална болница за лечење и рехабилитацију Меркур	Транснационални	Јадранско-јонски транснационални (АДРИОН)	програм 1,000,000.00
УКУПНО:			17,687,412.6

Јавни позив је отворен до утрошка средстава.

Програми и мере Министарства привреде

1. Програм подршке АРРА у 2021. години

Програм подршке акредитованим регионалним развојним агенцијама у 2021. години спроводи Министарство привреде у сарадњи са Агенцијом и Фондом за развој Републике Србије (у даљем тексту: Фонд за развој).

Програм се спроводи преко АРРА и представља две групе услуга, и то:

1. Услугу пружања помоћи јединицама локалних самоуправа, односно установама и организацијама чији су оснивачи јединице локалне самоуправе у припреми међународних, регионалних и локалних развојних пројеката.

2. Стандардизовани сет услуга пружања помоћи потенцијалним и постојећим микро, малим и средњим предузећима и предузетницима (у даљем тексту: ММСПП), задругама и кластерима.

У оквиру Услуге пружања помоћи јединицама локалних самоуправа, односно установама и организацијама чији су оснивачи јединице локалне самоуправе, у припреми међународних, регионалних и локалних развојних пројеката, у 2021. години потписани су уговори између Министарства привреде, Агенције и АРРА, припремљени су квартални извештаји и Министарству прослеђене пријаве за прва три квартала 2021. године. До краја 2021. године Министарство привреде донело је Одлуке о одобравању средстава АРРА за спроведене услуге за прва два квартала 2021. године, а за III и IV квартал 2021. године средства су исплаћена у току 2022. године, након доношења одлука Министарства привреде, а Завршни извештај о реализацији Програма је достављен Министарству привреде након тога. У току реализације Програма, АРРА је укупно исплаћено 4.105.000,00 динара за 145 припремљених пројеката, од тога 1.250.000,00 динара у току 2022. године.

У 2022. години Агенција је, по добијеној сагласности на месечне извештаје за IV квартал 2021. године од стране Министарства привреде, вршила пренос средстава АРРА.

Преглед исплата за услуге пружене у последњем кварталу је следећи:

Врста услуге	IV квартал	Укупно 2021. година
Информације	440.000,00 динара	1.715.000,00 динара
Промоције	684.000,00 динара	2.700.000,00 динара
Теренска контрола	87.000,00 динара	364.000,00 динара

По реализацији свих плаћања припремљен је Годишњи извештај о спровођењу Програма подршке акредитованим регионалним развојним агенцијама у 2021. години (у делу који се односи на стандардизовани сет услуга пружања помоћи потенцијалним и постојећим микро, малим и средњим предузећима и предузетницима, задругама и кластерима) који је послат Министарству привреде.

2. Програм подршке АРРА у 2022. години

Програм подршке акредитованим регионалним развојним агенцијама у 2022. години спроводи Министарство привреде у сарадњи са Агенцијом и Фондом за развој.

Програм се спроводи преко АРРА и представља две групе услуга, и то:

1. Услугу пружања помоћи јединицама локалних самоуправа, односно установама и организацијама чији су оснивачи јединице локалне самоуправе у припреми међународних, регионалних и локалних развојних пројеката.

2. Стандардизовани сет услуга пружања помоћи потенцијалним и постојећим микро, малим и средњим предузећима и предузетницима (у даљем тексту: ММСПП), задругама и кластерима.

У оквиру Услуге пружања помоћи јединицама локалних самоуправа, односно установама и организацијама чији су оснивачи јединице локалне самоуправе, у припреми међународних, регионалних и локалних развојних пројеката, у 2022. години потписани су уговори између Министарства привреде, Агенције и АРРА, припремљени су квартални извештаји и Министарству прослеђене пријаве за прва три квартала 2022. године. До краја 2022. године Министарство привреде донело је Одлуке о одобравању средстава АРРА за спроведене услуге за прва три квартала 2022. године, тако да је за I квартал 2022. године за 12 АРРА исплаћен

износ од 2.040.000,00 динара, за II квартал за 5 APPA 480.000,00 динара, а за III квартал за 5 APPA одобрено је 550.000,00 динара, од чега су до краја 2022. године исплаћена средства за 4 APPA у укупном износу од 290.000,00 динара, односно у току 2022. године укупно је исплаћено 2.810.000,00 динара.

За IV квартал 2022. године средства се исплаћују у току 2023. године, након доношења одлуке Министарства привреде, а Завршни извештај о реализацији Програма се доставља Министарству привреде до 15. марта 2023. године.

У оквиру Стандардизованог сета услуга, у 2022. години припремљено је Упутство за реализацију Програма, План и надзор и потписани су уговори између Министарства привреде и Агенције и Агенције и APPA. APPA су пружале услуге корисницима у складу са Програмом и на месечном нивоу о томе извештавале Агенцију која је затим припремала месечне извештаје о спровођењу Програма и слала их Министарству на валидацију, а како би се APPA извршила исплата за пружене услуге на кварталном нивоу. Закључно са 31.12.2022. године Агенција је извршила плаћања за услуге које су спроводиле APPA у I и II и III кварталу и то:

Врста услуге	I+II+III квартал (закључно са 31.12.2022. године)
Информације	1.551.000,00 динара
Промоције	1.782.000,00 динара
Теренска контрола	107.000,00 динара

3. Мера суфинансирања годишње чланарине јединица локалне самоуправе (ЈЛС) за рад и пословање APPA

Уредбом о утврђивању Програма подстицања регионалног и локалног развоја у 2022. години („Сл. гласник РС“, бр. 18/2022) и Уговором о реализацији Мере суфинансирања годишње чланарине јединица локалне самоуправе за рад и пословање акредитованих регионалних развојних агенција у 2022. години, уређени су циљеви, корисници средстава, финансијски оквир, неопходна документација и начин реализације Мере, која је поверена Агенцији. Основни циљ Програма је подршка регионалном и локалном развоју кроз повезивање субјеката регионалног развоја на националном, регионалном и локалном нивоу.

До рока предвиђеног Уредбом, односно до 5. октобра 2022. године, за наведену меру поднето је укупно 64 захтева ЈЛС. Од укупно примљених захтева, у складу са важећом уредбом о утврђивању јединствене листе развијености региона и јединица локалне самоуправе, од укупно примљених захтева ЈЛС, 30 припада трећој групи нивоа развијености, која има право на суфинансирање у износу од 25% годишње чланарине.

На јединице локалне самоуправе из четврте групе нивоа развијености односи се 17 захтева, са правом на суфинансирање 50% годишње чланарине. На девастиране јединице локалне самоуправе односи се 17 захтева, којима припада право на суфинансирање 75% износа годишње чланарине.

На основу прегледа целокупне документације утврђено је да све 64 ЈЛС испуњавају услове за суфинансирање чланарине и сви примљени захтеви су, са пратећом документацијом и извештајем о примљеним захтевима, предати Министарству привреде на одлучивање и исплату тражених средстава.

Поверени послови

Акредитација регионалних развојних агенција

Акредитацијом се регионалним развојним агенцијама поверавају одређени државни послови, односно спровођење развојних пројеката и активности које се финансирају из буџета Републике и других извора у складу са Законом о регионалном развоју. Поступак акредитације започео је 2012. године, а у Србији тренутно постоји 17 АРРА.

Током 2022. године подиет је један захтев за обнову акредитације, окончан одлуком о обнови акредитације. Решење о обнављању акредитације Агенције за регионални развој Расинског округа д.о.о. Крушевац број 1-04-023-30/2022-2 од 29.12.2022. године.

Вредновање рада АРРА

У складу са Правилником о ближим условима и критеријумима за вредновање рада Регионалних развојних агенција ("Сл. гласник РС", бр. 6/2011), Агенција је у обавези да једанпут годишње изврши вредновање рада АРРА за послове за које су акредитоване, за претходну годину. Комисија за вредновање врши теренски обилазак сваке АРРА, проверава податке наведене у извештају о раду и евалуационом обрасцу, бодује активности у складу са прописаним критеријумима и индикаторима и припрема Извештај о извршеном вредновању са предлогом оцене. Коначну оцену рада доноси директор Агенције.

У 2022. години, након извршеног теренског обиласка сваке од АРРА и комплетирања неопходне документације, извршено је вредновање рада за 2021. годину:

Назив АРРА	Број поена	Оцена
Регионална агенција за развој и евроинтеграције Београд	152	одличан
Регионална развојна агенција Бачка	54,5	одличан
Регионална развојна агенција Срем	64,9	одличан
Регионална развојна агенција Подриња, Подгорине и Рађевине	41	врло добар
Регионална развојна агенција Златибор	77,2	одличан
Агенција за регионални развој Расинског округа	62,1	одличан
Регионална развојна агенција Браничево – Подунавље	57,7	одличан
Регионална агенција за економски развој Шумадије и Поморавља	74	одличан
Центар за развој Јабланичког и Пчињског округа	89,5	одличан
Регионална развојна агенција Југ	63,6	одличан

Регионална агенција за развој источне Србије РАРИС	45	врло добар
Регионални центар за друштвено економски развој Банат	137,7	одличан
Регионална развојна агенција Панонрег	43,6	врло добар
Регионална агенција за просторни и економски развој Рашког и Моравичког округа	50,3	врло добар
Регионална развојна агенција Санцака	50,1	врло добар
Регионална развојна агенција Јужни Банат	209,2	одличан
Регионална развојна агенција Пчињског округа	40,2	добар

Остале активности

- Учешће у раду Одбора за праћење ИПАРД II Програма – присуство на VIII седници одржаној 14. децембар 2022. године;
- Учешће у раду четири Заједничке радне групе за програмирање на територији обухваћеној ИНТЕРРЕГ програмом – Бугарска, Румунија, Мађарска и Хрватска;
- Учешће у раду Управног одбора Програма за локални развој – ЕУ ПРО;
- Унос података у Регистар мера и подстицаја од значаја за регионални развој;
- Учешће у раду Радне групе и Комисије за доделу бесповратних средстава по Програму подршке малим предузећима за набавку опреме у 2022. години;
- Припрема информација о АРРА за Министарство привреде: подаци о оснивачима, уплаћеним чланаринама и реализацији пројеката;
- Присуство састанцима Међуресорне радне групе за уређење и развој јужне Србије на територији градова Лесковац и Прокупље и општина Куршумлија, Медвеђа, Лебане и Бојник;
- Координирање рада мреже АРРА и пружање информација које су од значаја за унапређење пословања АРРА.

VI Извештај о раду Сектора за планирање и анализу

Одељење за извештавање и аналитику

Одељење за извештавање и аналитику обавља послове прикупљања податка и израду анализа за потребе унапређења политика привредног и регионалног развоја. У настојању да обезбеди приступ подацима и прикупи их на адекватан начин, односно у задовољавајућим форматима, Одељење је остварило интензивну међуинституционалну сарадњу како на републичком тако и на регионалном нивоу. Такође, у оквиру евалуације програма и пројеката Одељење хоризонтално сарађује са свим секторима Агенције.

У 2022. години настављене су активности на прикупљању различитих података од институција на републичком нивоу и то: Министарства привреде, Агенције за привредне регистре (АПР), Републичког завода за статистику (РЗС), Народне банке Србије (НБС), Управе царина (УЦ), Централног регистра обавезног социјалног осигурања (ЦРОСО), локалних самоуправа и др. На основу прикупљених и обрађених података припремљени су бројни извештаји и приказани резултати привредне сарадње Републике Србије са различитим државама, као и различити типови извештаја о стању директних инвестиција у Србији.

У 2022. години у Одељењу су прикупљани, систематизовани и обрађивани подаци у вези са актуелним тржишним трендовима и кретањима у земљи и иностранству и подаци које су од значаја како за извоз тако и за инвеститоре (подаци се односе на директна улагања, спољнотрговинску размену, учешће у БДП-у, продуктивност рада, стопе незапослености, зараде, девизне курсеве, порезе и сл.).

Такође, од новембра 2022. године Одељење за извештавање и аналитику је задужено и за активности односа с јавношћу.

Стратешко планирање и извештавање

У Одељењу за извештавање и аналитику у 2022. години обављани су послови стратешког планирања и извештавања кроз припрему коментара на секторске предлоге за израду Програма рада за 2023. годину Агенције, којим је утврђена и образложена усклађеност предложених програма са Стратегијом индустријске политике РС 2021-2030, Акционим планом за спровођење Стратегије индустријске политике РС за период 2021-2023 и Стратегијом паметне специјализације РС 2020-2027.

Такође Одељење је, у складу са Правилником о поступку израде годишњег програма рада и финансијског плана Агенције, припремило и доставило менаџменту Извештај о спровођењу Акционог плана за 2021. годину.

Извештавање

Одељење за извештавање и аналитику у циљу унапређења припреме информација и извештаја о директним инвестицијама редовно ажурира податке на Порталу Агенције у делу директних инвестиција. На Порталу се ажурирају подаци о директним инвестицијама, како подржаним подстицајима, тако и оних који нису подржани подстицајима. Подаци се редовно ажурирају из више извора и то: табела о реализацији уговора о подстицајима од Министарства привреде, подаци ЦРОСО о броју запослених на задњи дан у месецу, подаци прикупљени од стране јединица локалних самоуправа и из званичних извора.

У Одељењу се редовно припремају извештаји/брифови разврстани према типу на:

- извештаје о билатералној економској сарадњи са одређеним земљама, који се припремају како за сопствене потребе, тако и за потребе надлежног и других министарстава, као и других институција (Кабинета премијера и председника Републике Србије). У оквиру ових извештаја се обрађује посебно спољнотрговинска размена, а посебно област улагања, а у циљу препознавања неискоришћених потенцијала у оквиру економске сарадње са земљама. Сектор за међународну сарадњу припрема обједињени преглед сарадње, док Одељења за извештавање и аналитику припрема информације о улагањима. У току 2022. године припремљено је око 220 извештаја о улагањима;

- кратке привредне информације о локалним самоуправама и компанијама постојећим и/или потенцијалним улагачима у Србију. У току 2022. године припремљено је 175 информација (110 о компанијама и 65 о локалним самоуправама);

- преглед пројеката како подржаних, тако и неподржаних подстицајима по административним областима Републике Србије. У току 2022. године је припремљено око 50 извештаја;

- информације о страним директним улагањима у Србију – укупно, по земљама, и/или по секторима за потребе како државних институција, Привредне коморе Србије, медија (најчешће по основу Захтева за информацијама од јавног значаја). У току 2022. године је припремљено око 35 извештаја;

- информације о почетку изградње и отварањима/почетку рада по основу пројеката директних улагања у Србији, те сходно томе, и израда мапе улагања. Од новембра 2021. године ове активности се обављају искључиво у оквиру Одељења за извештавање и аналитику;

- извештавања за потребе међународних консултантских кућа у вези са страним директним улагањима у Србији, те напретку и рангирању Србије с тим у вези;

- извештавање по основу напретка у реализацији активности везаних за Годишњи извештај Европске комисије о напретку, у делу економских критеријума;

- комуникација и припрема информација по основу упита медија, као и припрема информација за потребе медијских и/или осталих јавних наступа представника РАС, али и осталих надређених државних институција.

Табеларни приказ:

Тип извештаја	Урађено у 2022. години
Информације о улагањима за потребе извештаја о билатералној економској сарадњи	220
Привредне информације о локалним самоуправама и компанијама постојећим и/или потенцијалним улагачима у Србију	175
Преглед пројеката како подржаних, тако и неподржаних подстицајима по административним областима Републике Србије	50
Информације о страним директним улагањима у Србију – укупно, по земљама, и/или по секторима за потребе како државних институција, Привредне коморе Србије, медија (најчешће по основу Захтева за информацијама од јавног значаја)	35
Информације о почетку изградње и отварањима/почетку рада по основу пројеката директних улагања у Србији, те сходно томе, и израда мапе улагања	Ажурирање по потреби

Анализе

Одељење за извештавање и аналитику је припремило више анализа у области привредног и регионалног развоја и то:

- Анализе инвестиција које су подржане подстицајним средствима у различитим временским периодима/обухватима по различитим задатим критеријумима (број пројеката, вредност инвестиција, вредност подстицаја, број радних места, делатност/индустрија, општина реализације пројекта) у складу са потребама;

- Прикупљање и анализа статистичких података за потребе одговора на упите потенцијалних инвеститора;

- У сарадњи са Сектором за подршку МСП креиран је упитник и апликација на Порталу за прикупљање података о евалуацији и задовољству корисника Програма подршке привредним друштвима за улазак у ланце добављача МНК, а све у циљу даље евалуације и сагледавања остварених резултата Програма. Припремљена је анализа остварених резултата на основу прикупљених података;

- За потребе сагледавања остварених резултата и планирања овог програма и буџета урађена је Анализа реализације Програма подршке привредним друштвима за улазак у ланце добављача МНК 2019-2021;
- За потребе сагледавања остварених резултата и планирања овог програма и буџета урађена је Анализа реализације Програма подршке привредним друштвима за промоцију извоза 2020-2021.

Евалуација програма Агенције

Евалуација програма Агенције припрема се и ради у форми 4 типа извештаја који се генеришу по основу програмиране обраде података и то: Ex post евалуација корисника програма, Ex post евалуација програма, Извештај о мониторингу корисника програма, Извештај о мониторингу програма. У извештајима се анализирају подаци за програме (пре и после програма), као и за сродну групу и поређење корисника и сродне групе. Извештаји садрже обраду следећих кључних података и индикатора и то: основне карактеристике програма (буџет, број пријава, број корисника, тип корисника, број сајмова и сл.), основни показатељи стања у привреди РС (БДП, стопа раста извоза, курс ЕУР), анализа пословних перформанси корисника, показатељи оствареног извоза, показатељи раста остварених прихода, показатељи профитабилности и ефикасности, показатељи раста броја запослених и зарада, показатељи раста основних и обртних средстава и инвестиција, показатељи задужености.

Учитавање података за програме који су предмет евалуације ради се у сарадњи са ИТ подршком Агенције. Припремљени и учитани су подаци за програме који су реализовани у току 2019. године и који су предмет евалуације, и то : Програм подршке секторима прерађивачке индустрије, Програм подршке привредним друштвима за улазак у ланце добављача МНК, Програм подршке дигиталној трансформацији ММСП, Програм подршке интернационализацији МСП кроз индивидуално учешће на међународним сајмовима у иностранству, Програм подршке привредним друштвима за промоцију извоза. За потребе аутоматизације ажурирања података у евалуационим извештајима, успостављена је међуинституционална сарадња ради прикупљања биланса и податка о извозу и увозу привредних субјеката. Такође, урађена је синхронизација учитавања података преузетих од АПР из завршних финансијских извештаја привредних субјеката.

Промотивни садржаји

Запослени у Одељењу редовно прикупљају и обрађују податке за ажурирање промотивног материјала Агенције, а у складу са Упутством за ажурирање промотивног материјала и матрицама за ажурирање информација у Inforask, брошурама и презентацијама по секторима које Агенција користи као промотивни материјал. Промотивни материјал се користи како од стране Агенције, тако и од стране релевантних институција (министарстава, амбасада Републике Србије у иностранству и сл.), а у циљу промоције инвестиционих и пословних потенцијала Републике Србије.

Активности које су се одвијале у току 2022. године су:

- ✓ унапређење и ажурирање постојећих промотивних материјала Агенције као и креирање нових (брошуре, презентације, рекламни материјал итд.) и то:
  - припремљена је, и у процесу је сталног ажурирања, брошура „Why invest in Serbia“ на енглеском језику, као основна брошура о инвестиционим потенцијалима и условима улагања у Србији, коју поред Агенције користе и друге државне институције;
- ✓ израда различитих промотивних садржаја за потребе Агенције и то:

- израда промотивног садржаја намењеног конкретном улагачу;
- израда промотивног и рекламног материјала за потребе програма/пројеката које реализује Агенција;
- израда промотивног и рекламног материјала за потребе наступа Агенције на међународним сајмовима;
- израда промотивног и рекламног материјала за потребе интернет страница Агенције;
- ✓ рад на унапређењу и ажурирању интернет странице Агенције и то:
  - унапређење изгледа интернет странице, прилагођавање и ажурирање постојећих садржаја, израда графичких елемената, њихово постављање и сл.

Од новембра месеца 2022. део активности Сектора за међународну сарадњу преузет је од стране Одељења за извештавање и аналитику и то:

- ✓ Информисање јавности о активностима Агенције;
- ✓ Предлагање, координирање и спровођење активности у вези са промоцијом активности Агенције и њених програма, као и повећање видљивости Агенције;
- ✓ Креирање саопштења, вести и других објава у вези са активностима Агенције, као и пласирање истих на веб сајту Агенције, налозима на друштвеним мрежама;
- ✓ Свакодневно праћење медијских објава - домаћи и страни *press clipping* и достављање извештаја менаџменту и запосленима у Агенцији;
- ✓ Унапређење и ажурирање интернет странице Агенције, координисање техничких и дизајнерских измена на веб сајту, као и ажурирање садржаја на профилима Агенције на друштвеним мрежама;
- ✓ Коришћење друштвених мрежа као метода директне комуникације са заинтересованом јавношћу и повећања видљивости Агенције;

Табеларни приказ:

Израда презентација и брошура	38
Израда промо материјала и припрема материјала за штампу	71
Припрема докумената (обрасци, упитници, извештаји, графички елементи...)	83
Прикупљање и обрада података	28
Манипулација и пласирање видео садржаја	23
Измене и објаве на сајту Агенције и друштвеним мрежама	66
Праћење и ажурирање података за потребе општих и секторских презентација	на месечном нивоу

Учешће у радним групама

Запослени у Одељењу учествују у раду радних група Агенције и то:

- Радна група за спровођење поступка контроле формалне исправности поднетих пријава и обављања административно-техничких послова у оквиру Програма подршке привредним друштвима за промоцију извоза 2021;

- Радна група за спровођење поступка дијагностике, оцењивања пословних перформанси, контроле спровођења мера интервенције и унапређења Програма подршке привредним друштвима за улазак у ланце добављача мултинационалних компанија 2021;
- Радна група за спровођење поступка дијагностике, оцењивања пословних перформанси, контроле спровођења мера интервенције и унапређења Програма подршке привредним друштвима за промоцију извоза 2021.

Одељење за финансијску анализу инвестиционих пројеката

У 2022. години у Одељењу за финансијску анализу инвестиционих пројеката обављани су следећи послови:

Финансијска анализа инвестиционих пројеката и учешће у припреми предлога за Савет за економски развој. За потребе Сектора за стратешка улагања и радне групе за реализацију пројеката код којих се врши запошљавање до 100 нових запослених, вршена је провера бонитета потенцијалних улагача и са њима повезаних лица, у циљу утврђивања инвестиционе способности потенцијалног улагача, како би се избегло улагање ресурса у рад са улагачима који не поседују финансијску способност за извршење представљеног инвестиционог пројекта. Уредно је проверавана величина, ликвидност, пословна стабилност привредних друштава, повезаност друштава али и репутација улагача. Одељење је учествовало у изради предлога за Савету за економски развој у делу финансијске анализе пословања улагача, корисника као и групе којој припадају и са њима повезаним правним лицима. Такође је у оквиру предлога за Савету за економски развој анализирано економске показатеље из пословног плана улагача. Исто тако, запослени у Одељењу су учествовали у контроли предлога висине подстицаја заједно са саветницима Сектора за стратешка улагања и правним саветницима.

У 2022 години Одељење за финансијску анализу је анализирано пословање улагача, корисника и групе повезаних лица за 43 пријаве и анализирано 43 пословна плана за потребе предлога који се доставља Савету за економски развој. Поред пријава које су биле комплетне, Одељење за финансијску анализу радило је прелиминарну анализу пословања компанија и са њима повезаних лица, које су поднеле писмо о намерама или су се обратиле Агенцији са циљем добијања индикативне понуде.

Одељење је учествовало у припремању генеричких секторских одговора на упите улагача из области рада Одељења, у сарадњи са Сектором за стратешка улагања.

Саветници за финансијску анализу су заједно са саветницима Сектора за стратешка улагања, Сектора за организоване индустријске зоне и правним саветницима, активно учествовали на састанцима и пружали интензивну саветодавну помоћ и подршку улагачима како на актуелним тако и на потенцијалним инвестиционим пројектима.

На основу доступних алата пратило се пословање улагача у току и након истека гарантованог улагања и запослености у циљу антиципирања ризика промене одлуке улагача о даљем пословању у Републици Србији.

Одељење за финансијску анализу активно је учествовало у изради прописа, подзаконских аката из свог делокруга рада, као и у давању предлога приликом израде прописа, образаца пријаве,

као и инструкцијама за израду бизнис плана у делу који је потребан за финансијску оцену инвестиционих пројеката.

Поред наведеног одељење је анализило трендове привлачења директних улагања, те у складу са потребама тржишта и стратегијом развоја привреде у Републици Србији, прикупљало информације за потребе имплементације нових програма, који имају за циљ да позитивно утичу на развој домаће економије.

Одељење је у складу са са Уредбом о условима и начину привлачења директних инвестиција („Сл. гласник РС“, бр. 110/2016) пратило и у току 2022. године извршење уговорне обавезе за све кориснике средстава подстицаја који су закључили уговор са Агенцијом под условима прописаним овом уредбом. Сходно наведеном, саветници Сектора за планирање и анализу, заједно са саветницима Сектора за стратешка улагања и правним саветницима, уредно су контролисали извршења уговорних обавеза на основу достављених ревизорских извештаја, којима корисници потврђују усаглашеност са свим одредбама уговора и података из Централног регистра обавезног социјалног осигурања. Код уговора који су на снази предузете су одређене мере као што је закључивање анекса уговора. Корисницима који су изашли из мониторинга и који су доставили ревизорске извештаје којима се потврђује да су све одредбе уговора испоштоване, враћена су средства обезбеђења.

Радна група за реализацију пројеката код којих се врши запошљавање до 100 нових запослених. Руководилац Одељења за финансијску анализу као координатор Радне групе и саветници Одељења за финансијску анализу у Сектору за планирање и анализу, заједно са саветницима Сектора за стратешка улагања и правним саветницима, били су анагажовани на обављању радних задатака, односно предузимања свих неопходних радњи комуникације и сарадње са улагачима у циљу закључења уговора о додели средстава подстицаја, пружању одговора на упите улагача, асистенцији улагачима приликом припреме документације, изради текста нацрта уговора о додели средстава подстицаја, провери бонитета потенцијалног улагача као и групе повезаних лица, утврђивању испуњености услова за доделу средстава на основу пријаве за доделу средстава, стручној анализи инвестиционих пројеката према прописаним критеријумима, прикупљању потребних података од надлежних институција НСЗ, ЦРОСО, стручној анализи бизнис планова потенцијалних улагача, утврђивањеу врсте и висине средстава која се могу у складу са уредбама доделити, припреми предлога и документације за Савет за економски развој, изради закључака о одбијању или одбацивању пријаве, праћењу динамике реализације инвестиционог пројекта у току реализације инвестиционог пројекта, уношење и уредно ажурирање података у базу података/инвестиција ЦРМ, извештавању руководства и екстерних корисника о реализацији инвестиционог пројекта, припреми правилника и процедура.

У 2022. години радна група је реализовала 15 пројеката, који у укупном износу од 100.661.574,00 евра представљају инвестиционо улагање и запошљавање 892 нова радна места. Тренутно се обавља рад на 29 пројеката, који треба да донесу улагање у износу од 177.000.000,00 евра и отварање око 2070 нових радних места.

Такође, чланови радне групе су у циљу презентације актуелних уредби учествовали на неколико конференција где су пред заинтересованим улагачима представили услове и могућности за остваривањем средстава подстицаја и механизме подршке за спровођење инвестиционог улагања и новог запошљавања.

VII Извештај о раду Сектора за правну подршку

Правна подршка стратешким улагањима и организованим индустријским зонама

Сектор за правну подршку је у 2022. години учествовао у припреми одговора на упите улагача и генеричких секторских одговора из делокруга послова Сектора и припреми промотивних материјала, у сарадњи се Сектором за стратешка улагања и Сектором за организоване индустријске зоне. Упити страних и домаћих улагача означавају назнаку интересовања за улагање у Србију и најчешће су део процеса поређења Србије као инвестиционе локације са другим конкурентским земљама. Сваки упит представља конкретан и обиман сет питања у зависности од спецификације самог пројекта и делатности коју обавља. Велики број ових питања су генералне природе и понављају се у различитим упитима, али значајан број упита представља специфична питања везана за конкретан пројекат на која саветник за улагања уз консултацију са правним саветником одговара из свог знања и искуства или врши истраживање како би пронашао адекватну информацију. Правни саветници, заједно са саветницима Сектора за стратешка улагања, учествовали су у редовном ажурирању такозваног „Info Pack“ документа на енглеском језику из делокруга послова Сектора, који садржи генералне податке о економском, пословном и пореском амбијенту, као и друге информације које представљају одговоре на најчешћа питања улагача.

Правни саветници, заједно са саветницима Сектора за стратешка улагања, пружали су саветодавну помоћ и правну подршку улагачима како на актуелним тако и на потенцијалним инвестиционим пројектима. Развој потенцијалног инвестиционог пројекта се прати и приказује кроз седам различитих фаза у којима правни саветници активно учествују и пружају подршку Сектору за стратешка улагања.

Сектор је у току 2022. године, заједно са Сектором за стратешка улагања, сарађивао са државним органима и организацијама и носиоцима јавних овлашћења, органима територијалне аутономије и локалне самоуправе, ради обезбеђивања услова за примену Закона о улагањима и других прописа којима се уређују питања од значаја за унапређење привредног развоја и улагања; праћење примене Закона о улагањима и предлагање одговарајућих мера; обављање стручних и административно-оперативних послова у вези са пројектима привлачења директних инвестиција и праћење њихове реализације у складу са Законом о улагањима и другим позитивно правним прописима; давање стручне и саветодавне подршке привредним друштвима и предузетницима; предлагање доделе подстицаја, као и други послови дефинисани одредбом члана 36. став 1. Закона о улагањима и другим релевантним прописима.

Додела подстицаја представља могућност улагача да свој пројекат реализује уз доделу државне помоћи. Реч је о опцији коју улагач може искористити уколико је спреман да прихвати обавезе које проистичу из таквог уговорног односа. Битно је нагласити да Агенција пружа подршку како улагачима који намеравају да свој пројекат реализују без било каквих подстицаја, тако и са улагачима који намеравају да аплицирају за доделу државне помоћи. Услови и критеријуми доделе државне помоћи регулисани су Законом о улагањима (*"Сл. гласник РС"*, бр. 89/2015 и 95/2018) и пратећим подзаконским актима, односно шемама државне помоћи а који су усклађени са правилима за доделу државне помоћи. Уредбом о одређивању критеријума за доделу подстицаја ради привлачења директних улагања (*"Службени гласник РС"*, бр. 1/2019), Уредбом о одређивању критеријума за доделу подстицаја ради привлачења директних улагања у области производње прехранбених производа (*"Службени гласник РС"*, бр. 1/2019) и Уредбом о одређивању критеријума за доделу подстицаја ради привлачења директних улагања у сектору услуга хотелског смештаја (*"Службени гласник РС"*, бр. 33/2019 и 42/2019) прописани су услови за доделу подстицаја за реализацију инвестиционих пројеката, директних улагања

којима се граде нови капацитети, отварају нова радна места, доносе нова знања која повољно утичу на равномеран регионални развој, али и повећање конкурентности привреде Републике Србије кроз повећање извозних капацитета. Правни саветници активно учествују у поступцима доделе средстава подстицаја за реализацију потенцијалних инвестиционих пројеката, који укључују у последњој фази и закључење уговора са корисницима средстава. Закључењем сваког уговора о додели средстава подстицаја улагач се обавезао да заснује нове радне односе на неодређено време са новим запосленима, као и да изврши одређена улагања у материјалну и нематеријалну имовину. На тај начин доделом подстицајних средстава стимулисано је смањење незапослености. Такође, у 2022. години на снази су биле и Уредба о одређивању критеријума за доделу подстицаја ради привлачења директних улагања у аутоматизацију постојећих капацитета у области прехранбене индустрије („Сл. гласник РС“, бр. 46/2021) и Уредба о одређивању критеријума за доделу подстицаја ради привлачења директних улагања у аутоматизацију постојећих капацитета и иновацију („Сл. гласник РС“, број 18/22) којима је прописано да се средства подстицаја додељују за улагања у материјална и нематеријална средства ради аутоматизације постојећих капацитета, а које не прописују као услов обавезу новог запошљавања.

Током 2022. године донете су одлуке о закључењу 44 уговора о додели средстава подстицаја који би у наредним годинама требало да доведу до улагања у висини од 1.055.164.649,22 евра, као и до запошљавања 5513 нових радника. У следећој табели дат је приказ пројеката који су одобрени на седницама Савета за економски развој и који су или би требало да резултирају закључењем уговора о додели средстава подстицаја:

	Пројекти који су одобрени на седницама Савета за економски развој у 2022. години		
	Број пројеката	Висина инвестиције (€)	Број радних места
Аутомобилска индустрија	7	562.098.037,00	1640
Прехрамбена индустрија	13	85.251.054,22	206
Електронска индустрија	4	79.875.342,00	1260
Туризам	1	20.000.000,00	70
Текстилна индустрија	1	587.200,00	115
Фармацевтска индустрија	1	14.457.000,00	0
Наменгај и дрвно прерађивачка индустрија	2	1.330.000,00	90
Сектор услуга	1	203.276,00	300
Хемијска индустрија	4	120.937.167,00	197
Машинска индустрија	4	70.474.250,00	1300
Папирна индустрија	4	78.162.337,00	280
Грађевинска индустрија	2	21.788.986,00	55
УКУПНО	44	1.055.164.649,22	5513

Табела 2 – Преглед пројеката којима су одобрена средства подстицаја по појединачним индустријама у току 2022. године

Вршење стручних и административних послова Савета за економски развој

Савет за економски развој је образован Законом о улагањима и чине га министар надлежан за послове привреде, министар надлежан за послове финансија, министар надлежан за послове рада и запошљавања, представник Привредне коморе Србије и директор Агенције. Сектор је, преко Одељења за правну подршку ССУ и СОИЗ, у току 2022. године обављао административно-техничке и стручне послове за Савет за економски развој у вези пројеката привлачења директних инвестиција и улагања. Наведене послове превасходно је чинила припрема материјала за одлучивање на седницама Савета, припрема одлука, записника са одржавних седница, припрема позива за одржавање седница, као и друге пратеће активности. У 2022. години одржано је укупно 10 седница Савета за економски развој, закључно са 60. седницом од његовог оснивања. Ове активности су резултирале доношењем 44 одлуке о додели подстицаја у 2022. години, али и већег броја анекса уговора који су закључени у претходном периоду. Рад на припреми документације за анексирање постојећих уговора реализован је у сарадњи са Министарством привреде.

Правно саветовање по питању споразума са улагачима

Правно саветовање по питању споразума са улагачима Агенција је у посматраном периоду кроз Сектор пружала правну подршку, пре свега Министарству привреде, али и другим државним органима по питању свих облика споразума са улагачима, пре свега меморандума о разумевању, оквирних уговора и уговора о подстицајима, све у складу са законима, уредбама и другим актима којима су дефинисани облици подстицања улагања. У Сектору су израђени нацрти за све уговоре о додели средстава подстицаја, као и неколико меморандума о разумевању који су закључени са потенцијалним улагачима. Такође, у оквиру Сектора су спровођене активности на закључењу уговора о неоткривању информација. Додатно, правни саветници су заједно са инвестиционим саветницима и Сектором за ОИЗ активно учествовали у преговорима, као и у изради финалног текста нацрта уговора који ће се закључити са улагачем, те пружали правне савете поводом правних питања која би се јављала, како у фази припреме за имплементацију инвестиционих пројеката, тако и у свим каснијим фазама, а све у складу са позитивноправним прописима и овлашћењима. Поред тога, правни саветници били су ангажовани и на осталим упитима који нису финализовани кроз уговоре о додели средстава подстицаја, односно који су се односили и на питања са којима су се улагачи сусретали, а у вези привлачења нових улагања и ефикасније имплементације инвестиционог пројекта. Такође, правни саветници били су укључени и у процес провере пријава за доделу средстава подстицаја и документације која се доставља уз пријаву, у погледу правне исправности истих. У 2022. години закључен је један меморандум о разумевању. Такође, започете су активности на меморандумима о разумевању са неколико потенцијалних улагача, за које се очекује да ће у току 2023. године бити закључени.

Током последњих година примећена је тенденција закључивања уговора о неоткривању информација. Један број улагача у поступку селекције земаља за реализацију свог инвестиционог пројекта очекује да њихов поступак испитивања тржишта остане у тајности, и да о томе информације имају само они запослени у Агенцији који су непосредно ангажовани на пројекту. У току 2022. године закључено је више оваквих уговора.

Такође, правни саветници Сектора су учествовали у изради неопходних аката, уговора и споразума из надлежности Сектора за међународну сарадњу.

Правна анализа инвестиционих пројеката

Сектор је у 2022. години учествовао у изради правне анализу инвестиционих пројеката, те у сарадњи са Сектором за стратешка улагања и Сектором за планирање и анализу и у припреми

предлогависине подстицаја за Савет за економски развој, из делокруга послова Сектора. Поред тога, правни саветници задужени су и за израду обавештења улагачу о висини подстицаја које ће Агенција предложити Савету за економски развој, сагласно предлогу висине подстицаја.

Улагања у складу са Уредбом о условима и начину привлачења директних инвестиција („Сл. гласник РС“, бр. 110/2016)

Правни саветници су, заједно са саветницима Сектора за стратешка улагања и Сектора за планирање и анализу, радили на контроли извршења уговорних обавеза код уговора који су закључени у складу са Уредбом о условима и начину привлачења директних инвестиција којом је било прописано да се ради реализације инвестиционих пројеката који се спроводе у складу са овом уредбом, а код којих је планирано запошљавање до 100 лица, средства одређена Решењем о употреби средстава текуће буџетске резерве 05 Број: 401-12547/2016 од 26. децембра 2016. године у висини 420.000.000 динара, преносе Агенцији. У складу са наведеним, Агенција је закључила уговоре о додели подстицаја са привредним друштвима, чија је реализација или мониторинг трајала и у току 2022. године.

Сарадња са организацијама из других земаља

Агенција је током 2020. године потписала више споразума о сарадњи са институцијама из других земаља које се баве улагањима. На основу Меморандума о разумевању који је закључен између Агенције и НЕРА Hungarian Export Promotion Agency Nonprofit Private Company Limited by Shares, а поводом реализације програма „Western Balkans Investment Scheme“ и програма „Foreign Market Growth Incentive“, Агенција је примила уписе 2 привредна друштва, у току 2022. године.

Правна подршка програмима МСП

Сектор је у 2022. години учествовао у изради и реализацији програма подршке МСП, у циљу да се у што већој мери реализују потенцијалне интеграције привредних друштава у систем набавки МНК и унапреде пословне перформансе постојећих и потенцијалних добављача у складу са потребама купаца, као и ради повећања обима извоза микро малих и средњих предузећа на нова тржишта и повећања њихове конкурентности на иностраним тржиштима. Такође, Сектор је учествовао и у изради и спровођењу програма који се реализују у сарадњи са надлежним министарством, међународним финансијским организацијама, развојним агенцијама и слично.

Израда и реализација програма подршке МСП обухвата учествовање у изради програма подршке МСП као и припадајућих упутстава за њихово спровођење, сачињавање релевантних одлука, уговора, анекса уговора као и других аката који се доносе у поступку спровођења програма подршке МСП. Такође, Сектор за правну подршку је пружао саветовану помоћ Сектору за подршку МСП у вези са предузимањем правних радњи по основу налаза извршених контрола. Коначно, Сектор је учествовао у праћењу испуњења уговорних обавеза из свих уговора закључених са корисницима припадајућих програма ради успешне реализације циљева свих програма подршке МСП.

Учешће у изради прописа, праћење прописа и анализа и припрема анализа ефеката прописа

Правни саветници, току свог редовног рада, наставили су да учествују у изради и праћењу прописа и припреми анализа ефеката које имају утицаја на промоцију улагања у Републици Србији, а нарочито у области прописа којима се уређује улагање, државна помоћ, право привредних друштава, планирање и изградња, јавна својина, радни односи, енергетика, порески систем, царински систем и билатералних и мултилатералних трговинских односа.

Учешће у нормативним активностима

Имајући у виду да Агенција прати примену Закона о улагањима и предлаже одговарајуће мере у сарадњи са представницима Министарства привреде, Сектор је учествовао у изради предлога нових уредаба и достављали су мишљења и коментаре на предлоге прописа сагласно важећим прописима.

VIII Извештај о раду Сектора за заједничке послове

Сектор за заједничке послове је током 2022. године успешно реализовао све правне, финансијске и послове неопходне за рад и несметано функционисање Сектора и Агенције у целини, од којих су најважнији:

Радноправни послови

Примена законских прописа у области рада и радних односа, израда појединачних аката о правима и обавезама запослених у вези са радом (уговори о раду, понуде за закључивање анекса уговора, анекси уговора о раду, решења о годишњим одморима, плаћеним и неплаћеним одсуствима, уговори о привременим и повременим пословима, споразум о раскиду уговора о раду, обавештења о остваривању права на случај незапослености, потврде.....), правни послови у вези са пријемом у радни однос и остваривањем права из радног односа за новозапослене, послови из области пензијско-инвалидског и здравственог осигурања.

Успешно је спроведен поступак за попуњавање два радна места на неодређено време по спроведеном јавном конкурсу.

Укупан број запослених у 2022. години је био 70 закључно са 31.12.2022. године, од којих 8 на одређено време.

Једно лице је ангажовано по основу уговора о привременим и повременим пословима.

Послови јавних набавки и остали правни послови

1. Праћење примене прописа из области јавних набавки, финансија и других прописа неопходних за рад Сектора, давање објашњења и мишљења у вези са спорним питањима из делокруга рада Сектора;

2. Учешће у изради Годишњег програма рада Агенције;

3. Израда Плана јавних набавки и једне измене Плана јавних набавки, које су објављене на Порталу јавних набавки и интернет страници Агенције.

Израда планова и измена планова набавки на које се не примењује Закон о јавним набавкама.

У 2022. години успешно су спроведени следећи поступци:

- 2 отворена поступка набавке добара,
- 6 отворених поступака набавке услуга,
- 1 поступак централизоване јавне набавке добара који је спровела Управа за заједничке послове републичких органа,
- 1 поступак централизоване јавне набавке услуга који је спровела Управа за заједничке послове републичких органа.

1. Отворени поступак набавке добара је обустављен јер није пристигла ниједна понуда, док је 1 отворени поступак набавке услуга обустављен због одустајка понуђача од закључења уговора.

Годишњи извештај о набавкама на које се закон не примењује за 2022. годину објављен је на Порталу јавних набавки у складу са законом одређеним роком.

4. Израђен је општи акт Агенције: План управљања ризицима од повреде принципа родне равноправности.
5. Припрема предлога и израда уговора из надлежности Сектора, као и сарадња у изради уговора из надлежности других организационих јединица Агенције;
6. Израда одлука и решења о формирању радних група и тимова;
7. Израда дописа и одговора на дописе;
8. Поступање по захтевима за приступ информацијама од јавног значаја;
9. Редовно ажурирање и објављивање Информатора о раду;
10. Припрема нацрта одлука и остале потребне документације за рад Управног одбора и организацију седница, комуникација са члановима Управног одбора;
11. Израда Упутства за рад комисије за попис имовине и обавеза, Одлуке о спровођењу пописа и образовању комисија као и Плана рада комисија;
12. Активности у циљу спровођења поступка отуђења 2 службена возила;
13. Праћење судских спорова Агенције.
14. Сарадња са ангажованим привредним субјектима у области провере безбедности на раду и редовне контроле заштите од пожара;

Финансијски послови

1. Израда Финансијског плана за 2022. годину, две измене и допуне Финансијског плана за 2022. годину и израда Финансијског плана за 2023. годину;
2. Активности у вези са организовањем годишњег пописа и активности после завршеног пописа;
3. Обрачун годишњег бруто прихода за све запослене у Агенцији у 2021. години као и за сва лица ангажована уговором о делу, уговором о привременим и повременим пословима, уговором о ауторском делу и достављање потврда свим радно ангажованим лицима у 2021. години- образац ППП-ПО;
4. Састављање финансијског извештаја за 2021. годину и финансијског извештаја за статистичке потребе;
5. Редовна екстерна ревизија финансијских извештаја Агенције за 2021. годину и припрема за усвајање Извештаја независног ревизора од стране Управног одбора;
6. Учесће у изради извештаја о реализацији уредби Министарства привреде из 2021. године;

7. Обрачунавање зарада и накнада зарада запослених, обрачунавање накнада по осталим уговорима, као и накнада за чланове Управног одбора, обрачунавање и исплате накнада за превоз запослених;
8. Обрачунавање и електронско подношење пореских пријава-Систем обједињене наплате за свих 12 месеци 2022. године;
9. Израда и предаја РФЗО-у захтева за рефундацију по основу трудничког, породилског и боловања ради неге детета старости до три године за свих 12 месеци;
10. Књижење свих пословних промена, вођење главне и помоћних књига за 12 месеци 2022. године;
11. Контрола налога за исплату по основу свих програма и пројеката Агенције, исплата и вођење аналитичке евиденције свих програма и пројеката Агенције, учешће у изради финалних извештаја који се достављају Министратству привреде;
12. Сарадња са Управом за трезор: достављено 12 месечних извештаја у Регистар запослених;
13. Пријављивање и одјава запослених, предаја захтева за израду здравствених књижица;
14. Сарадња са изабраним привредним субјектом у пословима резервације хотелског смештаја и превоза по основу свих службених путовања у земљи и иностранству, исплаћене аконтације и урађени коначни обрачуни, као и у пословима резервација ресторанских услуга за пословне сусрете запослених и пословних партнера, како ино тако и домаћих;
15. Књижење налога по основу вођења евиденције и амортизације основних средстава и ситног инвентара;
16. Техничка и суштинска контрола примљених фактура и припрема за плаћање и реализацију наведених плаћања;
17. Израда и евиденција излазних фактура.

У току редовних активности Сектора за заједничке послове обављане су и бројне друге активности и задаци.

У Београду, дана 28.02.2023. године

Број: 1-07-030-1/2023-1

ПРЕДСЕДНИЦА УПРАВНОГ ОДБОРА

Драгана Одовић

